

Samen voor de wind

Auteur: **Coöperatie Wij Duurzaam Staphorst u.a.**
Piet la Roi, Projectleider en eindredactie
Hennie Luten, LK Mediasupport, Communicatie en Media
Martijn ten Klooster, Pondera Consult

Contactpersoon:
Secretaris coöperatie Wij Duurzaam Staphorst,

Adres: Graspieper 12,
7951 VJ Staphorst

Website: www.wijduurzaamstaphorst.nl

Datum: 12 maart 2019

Status: Definitief concept

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Introductie	4
1.2	Aanleiding Windpark Staphorst	4
1.3	Projectplan Windpark Staphorst	5
1.4	Coöperatie Wij Duurzaam Staphorst	5
1.5	Samenwerking met het Waterschap Drents Overijsselse Delta	5
1.6	Leeswijzer	6
2	Ruimtelijke uitwerking in zoekgebied	8
2.1	Gebiedsomschrijving windpark	8
2.2	Onderbouwing voorkeursalternatief	9
2.3	Ruilverkaveling en terugvaloptie	10
2.4	Commissie MER	10
2.5	Afstemming in kader van gemeentelijk beleid	10
2.6	Afstemming in kader van provinciaal beleid	10
2.7	Beschrijving windpark (vermogen en grootte)	11
2.8	Landschap en natuur	11
2.9	Inwoners van Staphorst en omwonenden in zoekgebied	11
3	Participatie kader: economische, financiële participatie	13
3.1	Eigendom	13
3.2	Financiering	15
3.3	Grondvergoeding	17
3.4	Omgeving (omwonenden en buurt)	20
3.5	Ruimere omgeving (gemeente en/of regio)	20
4	Participatie kader: proces participatie	23
4.1	Visie op procesparticipatie	23
4.2	Omgevingsmanagement	24
4.3	Issue- en stakeholdersanalyse	25
4.4	Krachtenveldanalyse	27
4.5	Communicatieplan	28
4.6	Procesplanning	30
4.7	Plan van aanpak en projectorganisatie	31
5	Tot slot	34

1 Inleiding

1.1 Introductie

Coöperatie Wij Duurzaam Staphorst (WDS) heeft in 2018 een plan uitgewerkt om het 'Windpark Staphorst' te realiseren binnen de gemeente Staphorst. Het windpark bestaat uit drie windturbines, gelegen tussen de Bovenweg en de Gorterlaan ten oosten van de spoorlijn Meppel – Zwolle. Wij Windenergie Staphorst b.v. (WWS) is onderdeel van de coöperatie Wij Duurzaam Staphorst (WDS) en is opgericht voor het realiseren en exploiteren van het windpark.

In de afgelopen periode is veel werk verzet door de coöperatie. Met het kiezen van een voorkeursalternatief en het indienen van vergunningsaanvragen wordt een intensief proces afgesloten. In deze rapportage wordt verslag gedaan van dit proces en wordt dit geplaatst in het licht van het Windplan dat de coöperatie Wij Duurzaam Staphorst vooraf beschreven heeft. De coöperatie is graag bereid een rapportage in een dergelijke vorm op een later moment in het proces opnieuw op te stellen om daarmee inzichtelijk te maken voor de gemeente en de lokale bevolking hoe het windplan uit 2018 door de coöperatie stap voor stap wordt gerealiseerd op de drie belangrijkste onderdelen: ruimte, financiële participatie en proces. In onderstaande figuur is het proces tot nu toe in hoofdlijnen samengevat.

Figuur 1 Tijddiagram 2018-2019 en hoofdlijnen uit het proces windpark coöperatie Wij Duurzaam Staphorst

1.2 Aanleiding Windpark Staphorst

De provincie Overijssel heeft met het Rijk de afspraak gemaakt om windturbines te plaatsen met een totaal gezamenlijk vermogen van minimaal 85,5 Megawatt (MW) in 2020. Op dit moment resteert er van die 85,5 MW binnen Overijssel nog 43 MW. Hiervan wordt 12 MW voorzien in de gemeente Staphorst. In 2017 heeft Pondera Consult in opdracht van de gemeente Staphorst binnen dit kader een onderzoek gedaan naar de potentie van windenergie binnen de gemeente. In dat onderzoek zijn 12 zoekgebieden voor windenergie aangewezen.

Naar aanleiding van dat onderzoek heeft de gemeente Staphorst geïnteresseerde partijen de gelegenheid geboden een verzoek tot planologische medewerking in te dienen. Dit betekent dat de gemeente Staphorst in principe medewerking zal verlenen aan de ruimtelijke inpassing van een windpark door middel van het verlenen van een vergunning. Eén van de belangrijkste voorwaarden die de gemeenteraad heeft gesteld is dat het windplan zo coöperatief mogelijk moet zijn met een zo breed mogelijk draagvlak.

Op 8 februari 2018 heeft de gemeente Staphorst een openbare uitvraag gedaan aan partijen om een verzoek tot planologische medewerking in te dienen. De lokale coöperatie Wij Duurzaam Staphorst (WDS) heeft op 20 april 2018 een projectplan ingediend met een verzoek tot planologische medewerking van de gemeente voor de realisatie van een windpark met een vermogen van minimaal 12 Megawatt (MW) binnen één van de 12 zoekgebieden (zoekgebied 8) die uit het eerdere onderzoek van de gemeente naar voren zijn gekomen. De coöperatie werkt in het Windplan samen met het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Op 15 mei 2018 heeft het college van B&W van de gemeente Staphorst aangeven planologische medewerking te zullen verlenen aan het project. Het plan werd door de onafhankelijke adviescommissie 'Beoordelingscommissie Initiatieven Windenergie Staphorst' als beste van vijf ingediende plannen bevonden. Het college van B&W van de gemeente Staphorst heeft deze commissie in december 2017 ingesteld, met als doel de screening en toetsing van verzoeken voor planologische medewerking objectief en deskundig te laten plaatsvinden.

1.3 Projectplan Windpark Staphorst

Het projectplan is positief beoordeeld omdat het vrijwel volledig coöperatief is en goede mogelijkheden voor financiële participatie en procesparticipatie biedt. De inkomsten van de windmolens zullen op meerdere manieren terugvloeien naar de lokale gemeenschap. Dit gebeurt onder meer door middel van cofinanciering door lokale bewoners en bedrijven, via vergoedingen aan grondeigenaren in een gebied van circa 50ha om de windmolens, via een omgevingsfonds en een maatschappelijk fonds. Daarnaast kan er in het beoogde gebied (zoekgebied 8) voldoende afstand tot woningen worden aangehouden, is er keuze voor diverse opstellingsvarianten, zijn landschappelijke en natuurwaarden relatief beperkt en is er voldoende ruimte om een zo optimaal mogelijk opstelling te ontwerpen. In het MER die bij de vergunning is ingediend wordt hier uitgebreid op in gegaan.

1.4 Coöperatie Wij Duurzaam Staphorst

Aanleiding voor het oprichten van een coöperatie, gericht op een duurzame lokale samenleving, was het voornemen van de gemeenteraad van Staphorst in januari 2018 om initiatieven voor de realisatie van 12MW windenergie binnen de gemeente mogelijk te maken. In ons windplan van april 2018 is het ontstaan en de doelen van de coöperatie uitgebreid beschreven. De coöperatie heeft inmiddels ruim 200 leden die overeenkomen met 216 unieke huisadressen.

Wij Duurzaam Staphorst gaf door het windplan het signaal af dat de uitwerking van de plannen voor windenergie door de lokale samenleving kan en zal worden opgepakt: 'Dit doet Staphorst zelf'.

Na het besluit van het college van B&W in mei 2018 heeft de coöperatie het windplan doorvertaald naar een projectplan met een plan van aanpak, een projectorganisatie en een gedetailleerde planning.

Uitgangspunt in het projectplan is gebleven dat de bevolking van Staphorst niet alleen de lasten van de windmolens in Staphorst heeft, maar dat de hele bevolking van Staphorst kan profiteren in de opbrengsten ervan. In ons windplan is dat toegelicht. Bij de uitwerking binnen het project in de m.e.r. is dat onder andere doorvertaald in:

- Minimaliseren van de hinder voor de omgeving;
- Maximaliseren van het profijt voor de lokale gemeenschap.

Wij Duurzaam Staphorst is ervan overtuigd dat beide genoemde uitgangspunten van groot belang zijn voor het verder doen toenemen van het draagvlak tijdens de verdere realisatie van het windpark. We realiseren ons dat draagvlak daarbij een complex begrip is. Draagvlak kan gerelateerd zijn aan belang waardoor draagvlak in de directe omgeving van de beoogde locatie waar de ruimtelijke verandering optreedt anders kan zijn dan daarbuiten.

Deze procesrapportage beschrijft hoe de coöperatie in het afgelopen jaar het windplan ten uitvoer heeft gebracht. Wij ervaren veel commitment van een groot aantal stakeholders op onze aanpak maar ook op het tempo waarin we werken: 'Als het dan moet, dan doen we het zelf!' Het is een uitdaging die met veel leden van de coöperatie de afgelopen periode onder grote druk is opgepakt.

1.5 Samenwerking met het Waterschap Drents Overijsselse Delta

Voor het opstellen van het windplan heeft de coöperatie in het voorjaar 2018 de samenwerking gezocht met het Waterschap Drents Overijsselse Delta. Beide organisaties hebben ambities ten aanzien van duurzame energie, voelen zich betrokken bij de lokale bevolking, hebben elkaar gevonden in een effectieve en efficiënte samenwerking en zijn bereid elkaars expertise te delen. Dit is vastgelegd in een intentieovereenkomst tussen beide partijen.

Vanuit deze samenwerking is in 2018 het windplan opgesteld waardoor voor windenergie in Staphorst een ontwikkeling in gang gezet wordt gericht op coöperatieve ontwikkeling van de energietransitie.

Bij de projectrealisatie hebben de coöperatie en het waterschap in het voorjaar van 2019 hun samenwerking verder bekrachtigd in een samenwerkingsovereenkomst en de samenwerking in Wij Windenergie Staphorst B.V. Stap voor stap in het proces worden de ambities van beide organisaties geoperationaliseerd. Het proces van samenwerken en uitwerken van afspraken gaat van een algemeen naar detailniveau. De definitieve uitwerking krijgt zijn beslag voorafgaand aan de start van de bouw.

Het algemeen bestuur van het waterschap heeft in januari 2017 als doel gesteld om te streven naar een energie neutrale organisatie in 2025. Dat houdt grofweg in dat het waterschap dan evenveel elektriciteit opwekt als dat het verbruikt. Een belangrijke randvoorwaarde daarbij is om dit te realiseren in nauwe verbinding met de omgeving en samen met geschikte partners. De duurzaamheidsdoelstelling van het waterschap is in lijn met de 100% coöperatieve gedachte voor het windpark in Staphorst.

De coöperatie en het waterschap werken nu ongeveer een jaar samen aan het windproject. Daarin voelen beide partijen elkaar goed aan. In de verdere uitwerking en realisatie die voor ons ligt, geldt de in het windplan verwoorde ambitie nog steeds: 'Samen voor de wind!'

1.6 Leeswijzer

In deze procesrapportage beschrijven we de stand van zaken van het uitgevoerde proces in relatie tot het windplan. De inhoud van de procesrapportage volgt daarom ook de indeling van het windplan van april 2018. De inleiding en de coöperatie Wij Duurzaam Staphorst staat beschreven in hoofdstuk 1. In hoofdstuk 2 komt het ruimtelijk kader aan de orde. De financiële participatie van het windplan is uitgewerkt in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 staat de participatie van het proces en de communicatie beschreven. In hoofdstuk 5 verwoorden we de blik vooruit voor de komende stappen.

2 Ruimtelijke uitwerking in zoekgebied

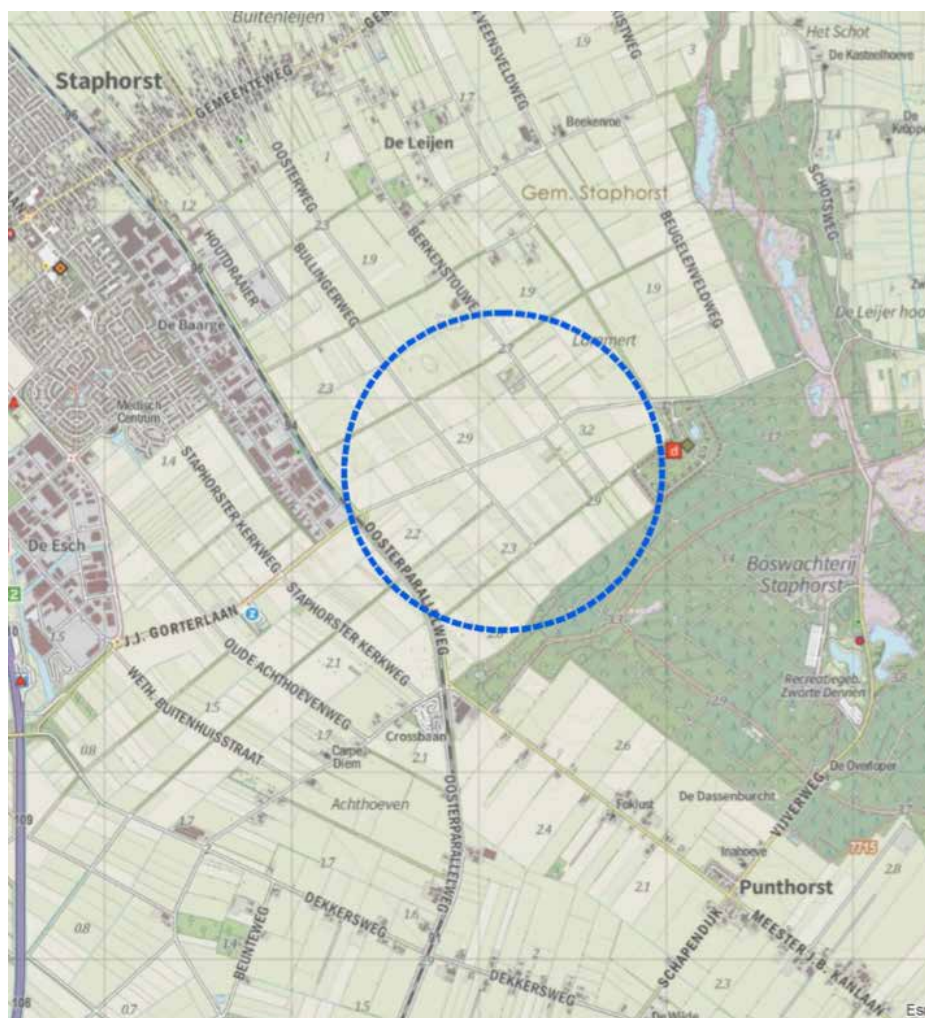
In het windplan is ingegaan op de vraag "Waar en hoe de coöperatie de molens wil plaatsen in de gemeente Staphorst". Dit is destijds onderbouwd aan de hand van de brede gebiedsanalyse van Pondera (2017). De keuze voor het gebied is daarmee gemaakt. De invulling van de locatie heeft in de afgelopen periode centraal gestaan.

In het MER wordt uitvoering ingegaan op de ruimtelijke effecten van het windpark op de geselecteerde locatie en de verschillen als windturbines in variërende configuraties worden geplaatst. Graag verwijzen wij daarom ook naar het MER voor de meer inhoudelijke informatie.

In dit hoofdstuk gaan we vooral in op het tot nu toe gevoerde proces in relatie tot het aspect ruimte.

2.1 Gebiedsomschrijving windpark

In het windplan uit april 2018 van de coöperatie is gebied 8 van het Pondera-rapport (2017) als voorkeurslocatie onderdeel van haar aanvraag.

Figuur 2 Plangebied windpark Wij Duurzaam Staphorst

2.2 Onderbouwing voorkeursalternatief

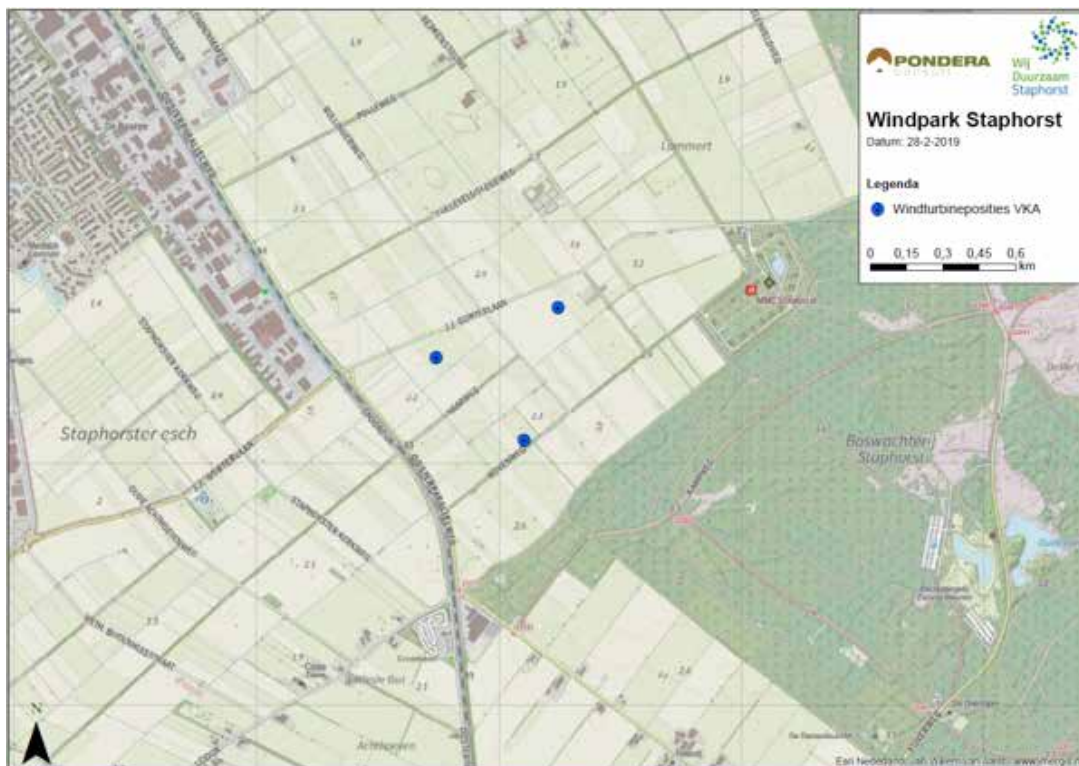
De keuze voor het voorkeursalternatief is tot stand gekomen op basis van de resultaten in het MER voor onder meer de effecten voor omwonenden, voor het landschap en voor de natuur. Ook hebben de gesprekken en adviezen die vanuit de bijeenkomsten van de klankbordgroep en individuele overleggen met stakeholders een belangrijke rol gespeeld.

Op basis van de effectbeoordeling van de vier alternatieven in dit MER wordt geconcludeerd dat alle alternatieven binnen wet- en regelgeving uitvoerbaar zijn en dat de alternatieven al dan niet met optimalisatie, afhankelijk van het aspect wat positiever of negatiever ten opzichte van elkaar en de referentiesituatie scoren. Vanuit de principes van het windplan, beperken van hinder en het optimaliseren van de opbrengst, komt naar voren dat de compacte alternatieven de voorkeur verdienen. De lijnopstelling parallel langs het spoor beïnvloedt meer woningen en het alternatief langs het bos leidt bij een aantal woningen tot hogere (geluids)belastingen. De compacte opstelling in de vorm van een vierkant en een driehoek presteren vergelijkbaar, zij het dat met drie grotere windturbines het effect op ecologie enigszins kleiner is (als gevolg van een turbine minder) en de productie van duurzame energie aanmerkelijk en daarmee het profijt binnen de gemeente groter is. Uit de reacties die zijn opgehaald bij de stakeholders komt eveneens een voorkeur voor een compacte opstelling naar voren.

Gegeven voorgaande heeft het bestuur van de coöperatie de keuze gemaakt voor de beperkt geoptimaliseerde driehoeksofopstelling. Gegeven de mogelijkheden heeft het bestuur daarbij de volgende maatregelen onderdeel gemaakt van haar voorkeursalternatief:

- beperking van de slagschaduw hinder die wordt veroorzaakt bij woningen in het buitengebied en in woonwijken door als uitgangspunt een minimale slagschaduwduur (uitgewerkt als 0-1 uur per jaar maximaal) te hanteren;
- toepassing van continu brandende obstakelverlichting (in plaats van gebruikelijk knipperend) die wordt gedimd bij goed zicht met respectievelijk 70% en 90% (conform de ruimte die hiervoor wordt geboden door de luchtvaartautoriteit).

Op 1 maart 2019 heeft de coöperatie het voorkeursalternatief van het windpark in dat gebied bekend gemaakt. Het voorkeursalternatief is een driehoeksofopstelling van drie molens in het gebied omsloten door de Gorterlaan, Tussenwegje, Bovenweg en de Oosterparallelweg.

Figuur 3 Voorkeursalternatief in plangebied Wij Duurzaam Staphorst

2.3 Ruilverkaveling en terugvaloptie

Aangezien er in 2018 een proces van ruilverkaveling onderweg was heeft de coöperatie in het windplan een terugvaloptie benoemd, te weten gebied 6 "Rouveen-Oost" voor het geval de ruilverkaveling een belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het gekozen plangebied.

In het windplan is aangegeven dat rekening wordt gehouden met besluitvorming van de uitvoeringscommissie van de ruilverkaveling uiterlijk in september 2018 over de kavelovergang in het ruilverkavelingsgebied. Dit betekent dat de coöperatie op basis van dit besluit ook in september 2018 heeft bepaald of er aanleiding is te twijfelen aan de uitvoerbaarheid van de gekozen locatie.

De coöperatie heeft daarom in juli en september overleg gehad met de uitvoeringscommissie van de ruilverkaveling. Op basis van die gesprekken, de informatie met betrekking tot het zoekgebied en de voortgang die de ruilverkavelingscommissie daarbij aangaf, komt naar voren dat de uitvoerbaarheid geen belemmering vormt voor het gekozen plangebied.

De Uitvoeringscommissie Landinrichting Staphorst heeft in haar nieuwsbrief van januari 2019 beschreven dat in het projectgebied het plan van toedeling is vastgesteld en het gebruik van de gronden per 1 januari 2020 door de nieuwe grondeigenaar is voorzien. De juridische overdracht zal door de aktepassering van het ruilplan medio 2020 plaatsvinden. De afstemming met de uitvoeringscommissie vindt periodiek plaats. Doel is elkaar over en weer te informeren over voortgang van beide projecten en relevante informatie uit te wisselen. Ten aanzien van de uitvoering in 2020 is tijdens een van de gesprekken al aan de orde gesteld om werkzaamheden van beide projecten in het zoekgebied op elkaar af te stemmen, dan wel gezamenlijk uit te voeren (win-win).

2.4 Commissie MER

Een van de kansen van de gekozen locatie is de ruimte waardoor verschillende opstellingsalternatieven mogelijk waren. De coöperatie heeft daarbij gekozen voor het doorlopen van een m.e.r. waarbij deze alternatieven volledig zijn uitgewerkt en vergeleken zodat, in een proces met de klankbordgroep en andere stakeholders, op basis van kwantitatieve en kwalitatieve informatie een keuze is gemaakt.

De coöperatie heeft in overleg met de gemeente ervoor gekozen direct een Project-MER op te stellen. Reden om te kiezen voor een vrijwillige MER is dat de coöperatie een zorgvuldig (m.e.r.) proces wilde doorlopen waarbij alle (milieu)effecten in kaart worden gebracht en -zoveel als mogelijk is- rekening wordt gehouden met alle belanghebbenden. In de stukken van de vergunningaanvraag (bijlage 8) is toegelicht dat voor dit project er sprake is van drie windturbines, wat op grond van regelgeving gezien wordt als een windpark.

Door de commissie MER is in november 2018 een bezoek gebracht aan het zoekgebied en heeft de coöperatie met de gemeente de plannen voor het windpark toegelicht. De commissie MER heeft in december 2018 een advies uitgebracht dat in de uitwerking van de m.e.r. is betrokken en is verwerkt in het MER.

2.5 Afstemming in kader van gemeentelijk beleid

Vanaf juni 2018 heeft de coöperatie regelmatig overleg en afstemming met de gemeente over de voortgang van het project en heeft de coöperatie op verzoek informatie verstrekt ten behoeve van de gemeenteraad. Met de gemeente zijn afspraken vastgelegd in een anterieure overeenkomst. Daarnaast heeft met de gemeente afstemming plaatsgevonden in verband met het gemeentelijk beleid, beleidskaders en de opstelling van de MER. De gemeente is vertegenwoordigd in de ambtelijke projectgroep en de stuurgroep (zie hiervoor paragraaf 4.7).

Onderdeel van de toetsing aan gemeentelijk beleid is tevens het meenemen van de autonome ontwikkelingen die volgen uit de vastgestelde gemeentelijke toekomstvisie. Het windplan vormt hiervoor geen belemmering.

2.6 Afstemming in kader van provinciaal beleid

Met de provincie heeft overleg plaatsgevonden over de voortgang van het project. De coöperatie heeft op verzoek informatie verstrekt ten behoeve van de provinciale staten. In verband met de aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming heeft er vooroverleg plaatsgevonden. De provincie is vertegenwoordigd in de ambtelijke projectgroep.

2.7 Beschrijving windpark (vermogen en grootte)

Als uitgangspunt in het windplan is de realisatie van het windpark van tenminste 12 MW met drie windmolens van 4 MW per molen. Daarbij zijn twee opstellingsvarianten aangegeven (lijn en driehoek). Aanvankelijk had de coöperatie in het windplan niet gekozen voor de opstelling van vier windmolens van 3 MW vanwege een geringer rendement. Voor een goede en zorgvuldige afweging in de m.e.r. is ook een opstelling van vier molens van 3 MW in de onderzoeken betrokken. Daarmee ontstonden ook meer mogelijkheden voor opstellingsvarianten in het zoekgebied: twee lijnopstellingen, een driehoek en een vierkant.

De commissie MER heeft verzocht om inzicht te geven in de mogelijkheden om extra energie op te wekken. In het MER is naar een optimalisatie gekeken om de energieopbrengst te vergroten. Ruimte voor extra windturbines is geen onderdeel van het initiatief en wordt ook onwenselijk geacht door de gemeente.

De uitgangspunten van het windplan om 12 MW te realiseren met de verschillende opstellingsvarianten zijn opgenomen in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), en is daarmee ook het kader voor de m.e.r. Voor een uitgebreide toelichting op de uitwerking van het windpark wordt verwezen naar het MER en de vergunningsaanvraag.

In het MER is het voorkeursalternatief met de ontwerpkeuze beschreven: een geoptimaliseerde driehoekopstelling. De keuze voor drie in plaats van vier molens heeft tot gevolg dat er hogere windmolens benodigd zijn. Via de opstellingsvarianten in de NRD en het voorkeursalternatief in het MER is dat als volgt uitgewerkt: circa 140 meter ashoogte, rotordiameter van 150 meter en tiphoogte van maximaal 212 meter. De afstand tussen de molens is circa 550 meter. De coöperatie heeft zich nog niet uitgesproken over een bepaald type molen of een bepaalde leverancier. Bij de fase van contractering, waarvoor de eerste stappen zijn gezet, wordt specifiek advies gevraagd aan hierin gespecialiseerde bureaus, waarbij type, investering, onderhoud en exploitatie nadrukkelijk aan de orde komen. Dan wordt de ontwerpkeuze ook verder uitgewerkt en onderbouwd.

2.8 Landschap en natuur

In ons windplan hebben we aangegeven dat de coöperatie goede mogelijkheden ziet voor versterken van de natuur en ook de natuurbeleving vanuit het nabijgelegen bos hier aan te verbinden.

Het is ons streven bijvoorbeeld de middelen voor de groene omgeving (KGO) in te zetten voor een kwaliteitsimpuls in het gebied waar ook de ruilverkaveling de komende jaren effect heeft op het landschap. De ruilverkaveling, Staatsbosbeheer en het waterschap zijn voor ons belangrijke partners om hierin samen te werken. De uitwerking van dit onderwerp leent zich ons inziens bijvoorbeeld ook goed in de setting van de klankbordgroep en/of de omwonenden in het omgevingsfonds. In de klankbordgroep is o.a. de Natuurbeschermingsvereniging IJhorst Staphorst e.o. vertegenwoordigd, die ten aanzien van de invulling op dit thema actief wil mee denken en doen.

Met de klankbordgroep willen we in gesprek over ideeën voor water, groen, verbeteren van de biodiversiteit en recreatieve routes (wandelen of fietsen). Het gaat ons dan niet om alleen om ideeën voor de bewustwording op de natuur, maar ook voor het klimaat en duurzaamheid. Via het maatschappelijk fonds kan eveneens worden geïnvesteerd in verbeteringen van de landenschappelijke kwaliteit van het gebied.

2.9 Inwoners van Staphorst en omwonenden in zoekgebied

Zoals reeds in het windplan is aangegeven is gebied 8 een dunbevolkt gebied. Uitgaand van het voorkeursalternatief waar de coöperatie voor gekozen heeft, is de kortste afstand vanaf het windpark, gemeten vanaf een turbine tot de eerste woning op een bedrijventerrein ongeveer 610 meter en 890 meter tot de dichtstbijzijnde woning in het buitengebied.

Er is geen afstandseis voor windturbines tot woningen in Nederland maar wel is er een vuistregel voor geluidsoverlast, deze geluidsoverlast is tot ongeveer 400 meter vanaf een windturbine. Daar voldoet het voorkeursalternatief binnen het gekozen zoekgebied ruimschoots aan. De coöperatie heeft gesprekken gevoerd met inwoners en met omwonenden in het kader van het windplan. Zie hiervoor hoofdstuk 4. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft ter inzage gelegen en was de aanleiding voor het organiseren van een inloopbijeenkomst op 3 oktober 2018. Deze bijeenkomst is druk bezocht en veel inwoners van Staphorst, waaronder bewoners uit het zoekgebied, hebben kennis kunnen nemen van de plannen. De zienswijzen zijn verwerkt in het MER. In de klankbordgroep en bijeenkomsten met omwonenden is door de coöperatie gesproken over de mate van geluid en slagschaduw. De informatie hierover is betrokken bij de afwegingen voor het voorkeursalternatief en zijn verwerkt in het MER. In het windplan is aangegeven dat afspraken met de bewoners kunnen resulteren in een aanwijzing als molenaarswoning. Door de ruime afstand tot woningen is dit niet noodzakelijk gebleken. De uitwerking van het omgevingsfonds en de vergoedingen voor omwonenden staat beschreven in hoofdstuk 3.

3 Participatie kader: economische, financiële participatie

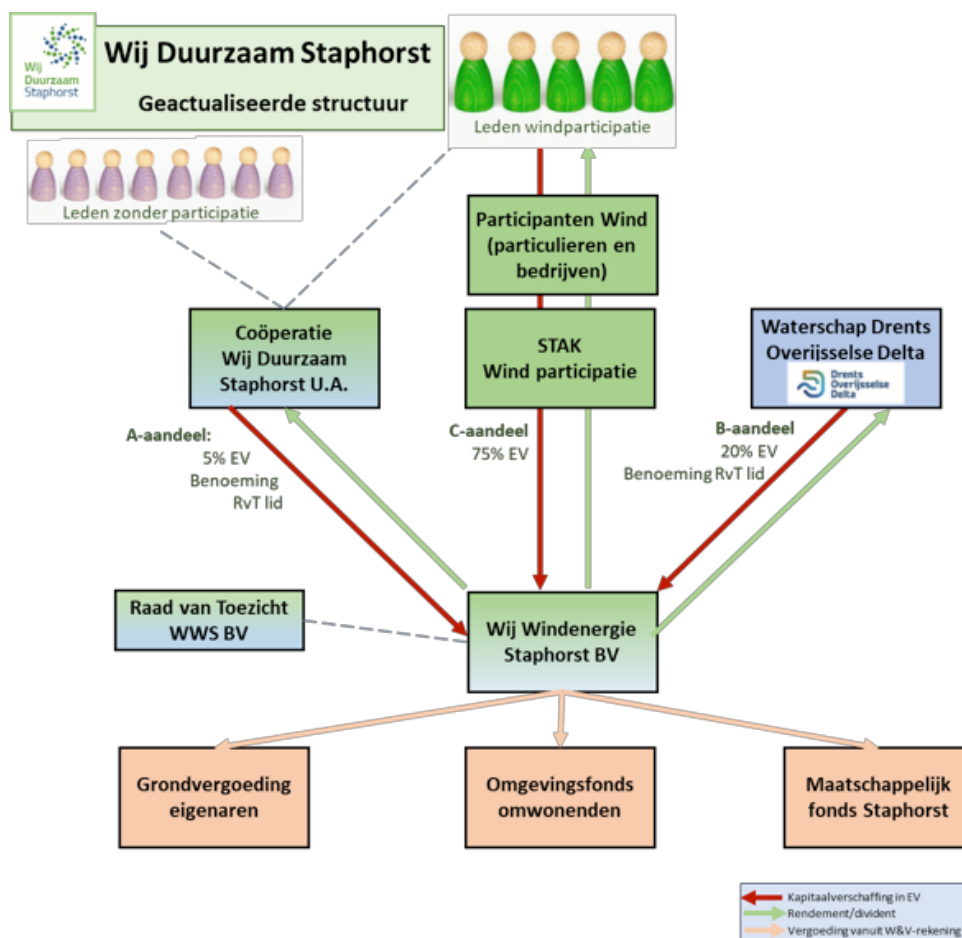
De vraag 'Hoe profiteert de gemeenschap bij het plan van de coöperatie Wij Duurzaam Staphorst' zoals deze in het windplan is uitgewerkt is inmiddels ten deze ten uitvoer gebracht. In de volgende paragrafen wordt de stand van zaken geschetst aan de hand van het eerdere windplan.

3.1 Eigendom

In het windplan werd uitgegaan van een coöperatie met een B.V. Dit is ook op die wijze uitgewerkt. De eerste maanden is de ontwikkeling van het windpark vanuit een B.V. in oprichting geïnitieerd. Op 1 maart 2019 is Wij Windenergie Staphorst B.V. opgericht. Aandeelhouders zijn de coöperatie (80%) en het waterschap (20%). In WWS B.V. zal de investering worden gedaan, zal de financiering plaatsvinden en wordt ook de SDE ondergebracht. Door WWS B.V. worden de vergunningen aangevraagd. Het windmolenpark zal geëxploiteerd worden door WWS B.V., die de eigenaar is van het windpark. De windmolens, eventuele inventaris, vorderingen en energiecontracten zullen als zekerheid dienen voor de bancaire financiering.

3.1.1 Juridische structuring windpark

Het windmolenpark zal worden geëxploiteerd vanuit WWS B.V. die hiervoor door de coöperatie met het waterschap is opgericht: Wij Windenergie Staphorst B.V.

Figuur 4 Juridische structuring van het windpark door Wij Duurzaam Staphorst.

De in het windplan beschreven uitgifte van aandelen voor de coöperatie (A), het waterschap (B) en de STAK (C, t.b.v. certificaten financiële participatie inwoners) is ongewijzigd. Bij de recente oprichting hebben alleen de aandeelhouders A – Coöperatie en B – Waterschap kapitaal gestort. Voor het vervolg van de uitwerking van de oorspronkelijk structuur is ervoor gekozen om de vergoeding aan omgevingsfonds/omwonenden (D) en het maatschappelijk fonds (E) niet via aandelen te realiseren. Deze vergoedingen komen ten laste van de exploitatie in WWS B.V. op basis van afzonderlijk te sluiten overeenkomsten. Dit is overeenkomstig dat was voorzien voor de vergoeding van grondeigenaren. De uitgifte van de aandelen C van de STAK voor de financiële participatie van inwoners en bedrijven uit Staphorst zal in 2020 plaatsvinden. De inschrijving van de financiële participatie wordt vanaf april 2019 voorbereid met als doel hierover zekerheid te hebben bij de aanvraag van de subsidie SDE+ in het najaar 2019.

3.1.2 Coöperatief plan (ontwikkeling en exploitatie)

De coöperatie is conform het windplan voornemens om zoveel mogelijk werkzaamheden die voortkomen uit de verdere ontwikkeling van de plannen bij ondernemers binnen de gemeente Staphorst te laten uitvoeren. Zo hebben we de ondersteuning voor communicatie en media, de projectleiding en -coördinatie en de fiscale adviezen bij lokale ondernemers uit Staphorst in opdracht gegeven. Zoals in het windplan is beschreven voorzien wij echter op een aantal belangrijke punten ontbrekende expertise binnen de gemeente, zodat ook met partijen buiten de gemeente opdrachten aangegaan worden in de omliggende regio en/of landelijk. Voor het uitvoeren van de onderzoeken in het kader van de m.e.r. hebben we o.a. gebruik gemaakt van de bedrijven die ons geadviseerd hebben bij het windplan uit 2018. Daarnaast zijn landelijk opererende gespecialiseerde bedrijven nodig geweest, zoals TNO voor het radaronderzoek. Bij de uitwerking van de contractering van het windpark wordt aandacht besteed aan het betrekken van Staphorster ondernemers voor de uitvoering van civiele en bouwkundige werken. Bedrijven die daarvoor in aanmerking komen worden in de gelegenheid gesteld een aanbieding te doen.

3.1.3 Geldstromen en garanties

De in het windplan omschreven geldstromen en garanties zijn pas aan de orde op het moment van exploitatie van het windpark. Uitgangspunten van het windplan zijn ongewijzigd.

De aandelen in WWS B.V. geven een jaarlijks rendement voor de aandeelhouders: de coöperatie, het waterschap en -via de STAK en certificaten- de inwoners en bedrijven uit Staphorst die financieel participeren.

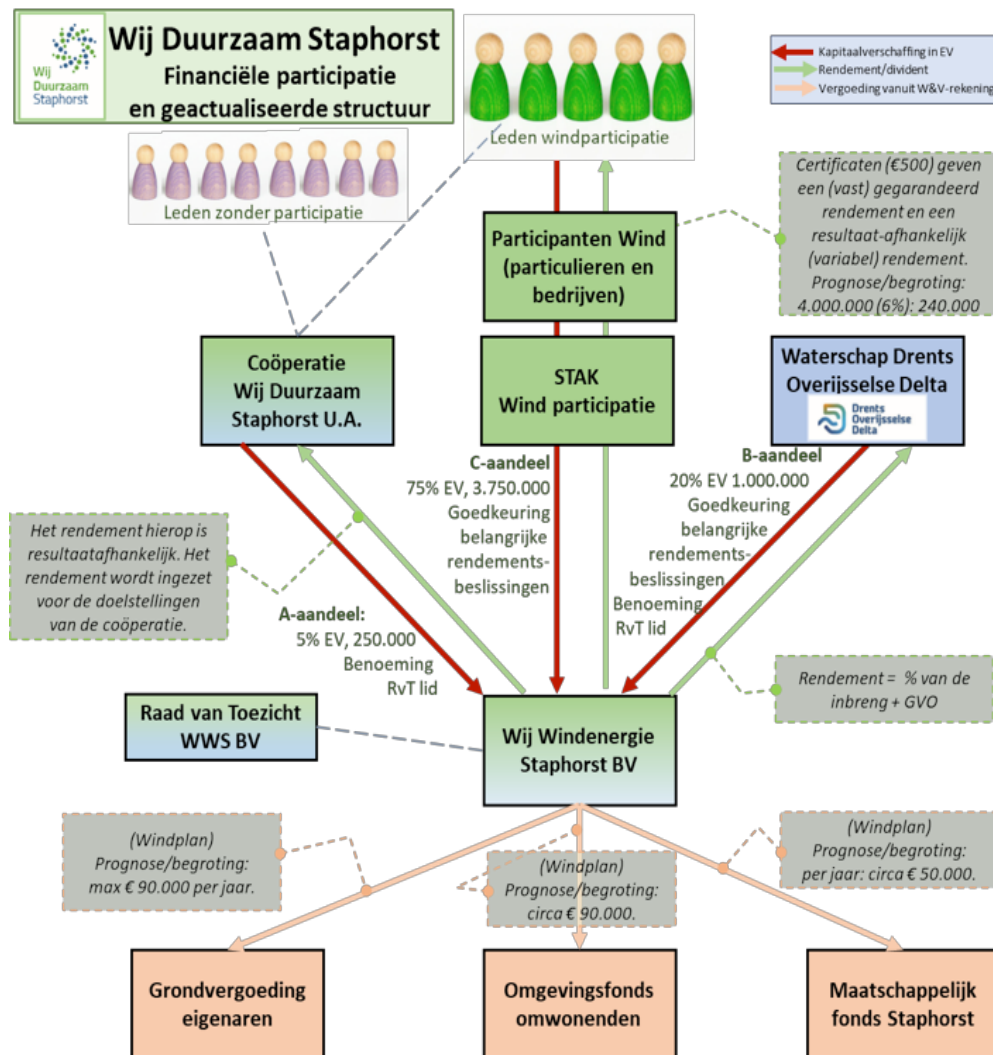
Met het Waterschap zijn in de samenwerkingsovereenkomst (maart 2019) afspraken gemaakt om het rendement uit te keren in een financieel deel (2,5%) en in nature in de vorm van GVO's naar rato van de inbreng van kapitaal op het eigen vermogen (nu uitgegaan van 20%). Met het waterschap is afgesproken een marktconform rendement te hanteren gegeven het feit dat het waterschap een publieke functie vervult. De overige GVO's zijn beschikbaar voor uitgifte/verrekening vanuit WWS B.V.

De uitwerking van de STAK en het STAK-bestuur vindt dit jaar plaats. De coöperatie wil in de verdere uitwerking van de hiervoor genoemde structuur enerzijds de relatie naar de coöperatie en haar doelstellingen borgen als ook zorgdragen voor een goede belangenbehartiging van de leden die financieel participeren.

De vergoeding voor de grondeigenaren wordt geregeld via een opstalrecht en verloopt derhalve via de exploitatie van de B.V. De opstalovereenkomsten zullen een duur krijgen van (minimaal) twintig jaar met een verlengingsoptie voor WWS B.V. van één termijn van vijf jaar. De vergoeding voor het omgevingsfonds c.q. de omwonenden wordt geregeld via een afzonderlijke overeenkomst tussen WWS B.V. en de individuele omwonenden, gekoppeld aan het woonadres in de nabijheid van het windpark. Overeenkomsten zullen een duur krijgen van (minimaal) twintig jaar met een stilzwijgende verlenging van een jaar. Door het aangaan van de overeenkomsten ligt de verplichting van WWS B.V. naar de grondeigenaren en de omwonenden vast. De coöperatie heeft besloten om de jaarlijkse totale vergoeding aan de grondeigenaren en aan het omgevingsfonds c.q. de omwonenden gelijk te stellen aan elkaar. De vergoeding aan het omgevingsfonds is verhoogd.

De wijze van vergoeding aan het Maatschappelijk Fonds en de daarbij meest optimale structuur en organisatie wordt nog uitgewerkt. In overleg met de belastingdienst wil de coöperatie hier een ANBI stichting voor oprichten waaraan WWS B.V. de geprognoseerde vergoeding verstrekt. Met deze stichting worden afspraken vastgelegd in lijn met de intenties uit het windplan. De inzet van de financiële middelen via het Maatschappelijk Fonds kunnen een bijdrage leveren in de bekostiging van een activiteit of investering met een maatschappelijk/cultureel belang. De verzoeken zullen worden beoordeeld door het bestuur van de stichting/entiteit die het budget beheert. In de organisatorische uitwerking wordt ook meegenomen dat de stichting/entiteit aansluit op de coöperatie en haar geformuleerde doelstellingen (duurzaamheid en leefbaarheid). Voorbeeld kan zijn dat leden van het bestuur van het maatschappelijk fonds lid zijn van de coöperatie en benoemd worden door de leden van de coöperatie.

De restwinst zoals dit in het windplan is voorzien gaat naar de coöperatie, waarbij statutair wordt bepaald dat het geld wordt aangewend voor duurzaamheidsprojecten in de gemeente Staphorst. Bij deze projecten gaat het om duurzaamheid in brede zin overeenkomstig de doelstelling van de coöperatie. Daarmee zijn genoemde geldstromen vanuit het windpark goed en langdurig geborgd. Het uitgangspunt dat het profijt binnen de gemeentegrenzen blijft, wordt ook bij een iets andere technische uitwerking dan in windplan aangegeven, gehanteerd.

Figuur 5 Geldstromen van het windpark door Wij Duurzaam Staphorst.

3.2 Financiering

De financiering van de kosten voor verdere ontwikkeling van het plan heeft de coöperatie fasegewijs op gehaald vanuit de gemeenschap in Staphorst. Tot nu toe is er circa € 200.000 lokaal gefinancierd vanuit inwoners en bedrijven. Deze wijze van financiering wordt de komende periode gecontinueerd. Er zijn in 2018 toezeggingen gedaan door inwoners en bedrijven voor de begrote ontwikkelkosten. Deze worden terugbetaald of omgezet in C-aandelen op financial close. Daarnaast zijn afspraken gemaakt met organisaties voor uitgestelde betaling tot financial close (2020). De investering in het windpark zal in 2020 worden gefinancierd met eigen vermogen en vreemd vermogen.

3.2.1 Financiële onderbouwing en conclusie

De prognose uit het windplan is tussentijds door de coöperatie geactualiseerd en zal op financial close nogmaals geactualiseerd worden voor een definitieve business case en ten behoeve van de externe financiering. Op dat moment is er ook duidelijkheid over de te realiseren windturbines van het windpark.

Binnen de uitgangspunten van het vermogen van het windpark (12MW) streeft de coöperatie naar een optimale productie van

duurzame energie en opbrengst van het windpark. Ten aanzien van de kengetallen van de informatie in het windplan is op basis van de stand van het proces tot nu toe en de keuze van het voorkeursalternatief het volgende op te merken:

- Meer dan 45 GWh/ jaar in een P50 scenario en 37 GWh/jr in een P90 scenario;
- Prijzen (CAPEX/OPEX) van deze windturbines moeten nog bepaald worden.

De uitgangspunten en conclusies in de financiële onderbouwing van het windplan zijn ongewijzigd. Vanwege de onderhandelingspositie, vooral nu de fase van contractering gestart is, is de actualisatie van de prognose niet openbaar.

3.2.2 Financiering van windpark (EV/VV)

Het onderwerp financiering uit het windplan ligt wat betreft uitvoering nog voor ons. Het windplan is daarbij het kader.

3.2.3 Financiële participatie omgeving

De financiële participatie voor het gebied wordt geregeld via het omgevingsfonds en via de grondvergoedingen. Deze zijn in het windplan toegelicht en in deze rapportage geactualiseerd op basis van de uitwerking tot nu toe. Participatie vindt ook plaats via de leden van de coöperatie. In relatie tot de ruilverkaveling in gebied 8 is in het windplan een idee aangegeven om een oplossing te zoeken voor compensatie/vergoeding van zowel oude en nieuwe grondeigenaren. Dit is uitgewerkt in paragraaf 3.3 Grondvergoeding.

3.2.4 Geldstromen (tijdens bouw en exploitatie)

Zoals hiervoor is vermeld ligt onderwerp financiering uit het windplan wat betreft uitvoering nog voor ons. Het windplan is daarbij het kader. Dit geldt ook ten aanzien van het resultaat, de opbrengsten van het windpark. Dit wordt stap voor stap in het proces van de realisatie door de coöperatie uitgewerkt op basis van het windplan. De eerste stappen zijn daarin gezet ten aanzien van het omgevingsfonds en de vergoeding aan grondeigenaren. Met het waterschap zijn afspraken voor de toekomstige samenwerking uitgewerkt in een overeenkomst.

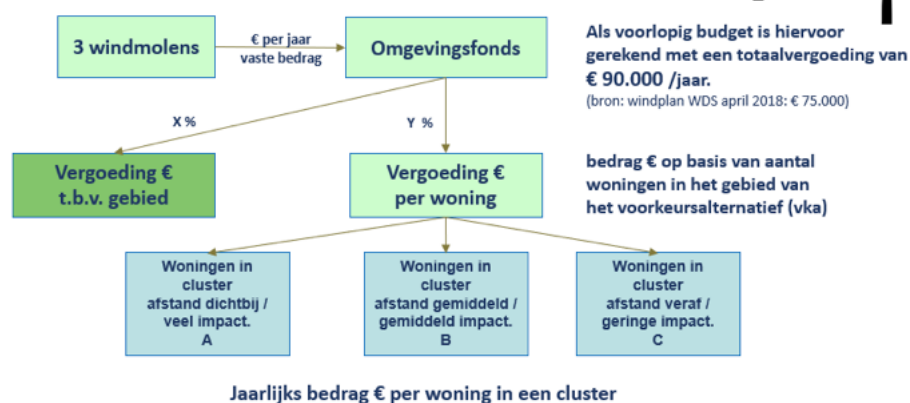
3.2.5 Omgevingsfonds

Het omgevingsfonds heeft als doel om de omwonenden van het windpark die hinder ondervinden van de windturbines ook mee te laten profiteren van de lusten van het windpark. Voor de omwonenden in de directe omgeving van het windpark wordt jaarlijks een vergoeding verstrekt vanuit WWS B.V. In tegenstelling tot het windplan loopt dit niet via een aandelenconstructie maar via afzonderlijke overeenkomsten en wordt dit gekoppeld aan de winst- en verliesrekening van de WWS B.V. Om fiscale redenen is dit gunstiger voor de totale exploitatie van het windpark en daarmee voor het gehele profijt dat het windpark oplevert binnen de gemeentegrenzen. Op basis van het uitgangspunt in het windplan om de bewoners in de directe omgeving van het windpark actief te betrekken bij het omgevingsfonds, zijn wij gestart met een eerste bijeenkomst begin dit jaar. Het vergoedingsmodel dat de coöperatie heeft uitgewerkt is onder andere gepresenteerd tijdens een bijeenkomst op 22 januari 2019 aan alle omwonenden van een van de vier opstellingsvarianten die toen nog in onderzoek waren.

Systematiek WDS schematisch

Er zijn twee componenten:

- Een vergoeding voor woningeigenaar op adres.
- Een vergoeding voor alle omwonenden om in te zetten voor projecten in het gebied

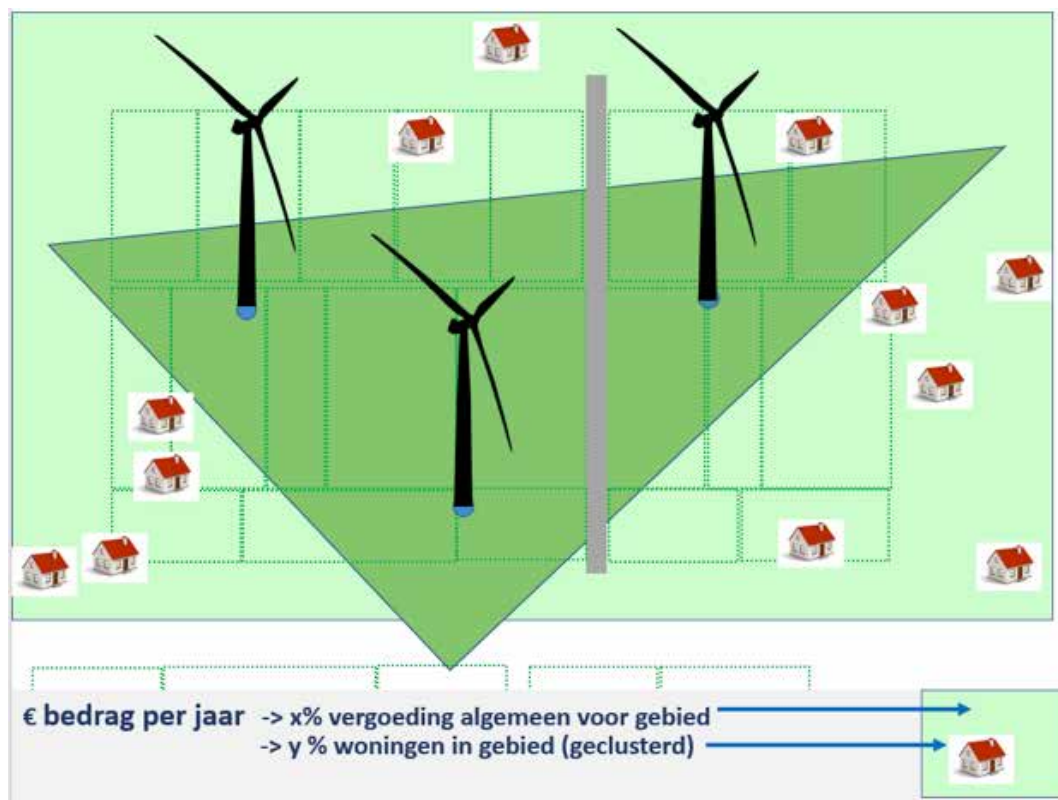

Figuur 6 Vergoedingsmodel omgevingsfonds voor de direct omwonenden (voorstel coöperatie)

Nu het voorkeursalternatief is vastgesteld door de coöperatie, zijn ook de direct omwonenden bepaald.

Het volgende uitgangspunt uit het windplan is daarbij gehanteerd: de 'omwonenden' zijn de inwoners in het gebied binnen een straal van circa 1 kilometer vanaf het hart van de dichtstbijzijnde windmolen. Voor het buitengebied heeft de coöperatie vanwege de zichtlijnen deze grens iets opgerekt tot circa 1,3 km. Deze nuance is gekozen omdat de coöperatie niet alleen wil werken met een cirkel vanaf een windmolenpositie (tweedimensionaal) maar ook andere zaken betrekken in het landschap, zoals een bomerij, gebouwen, vrij uitzicht op windpark vanuit de woning (driedimensionaal).

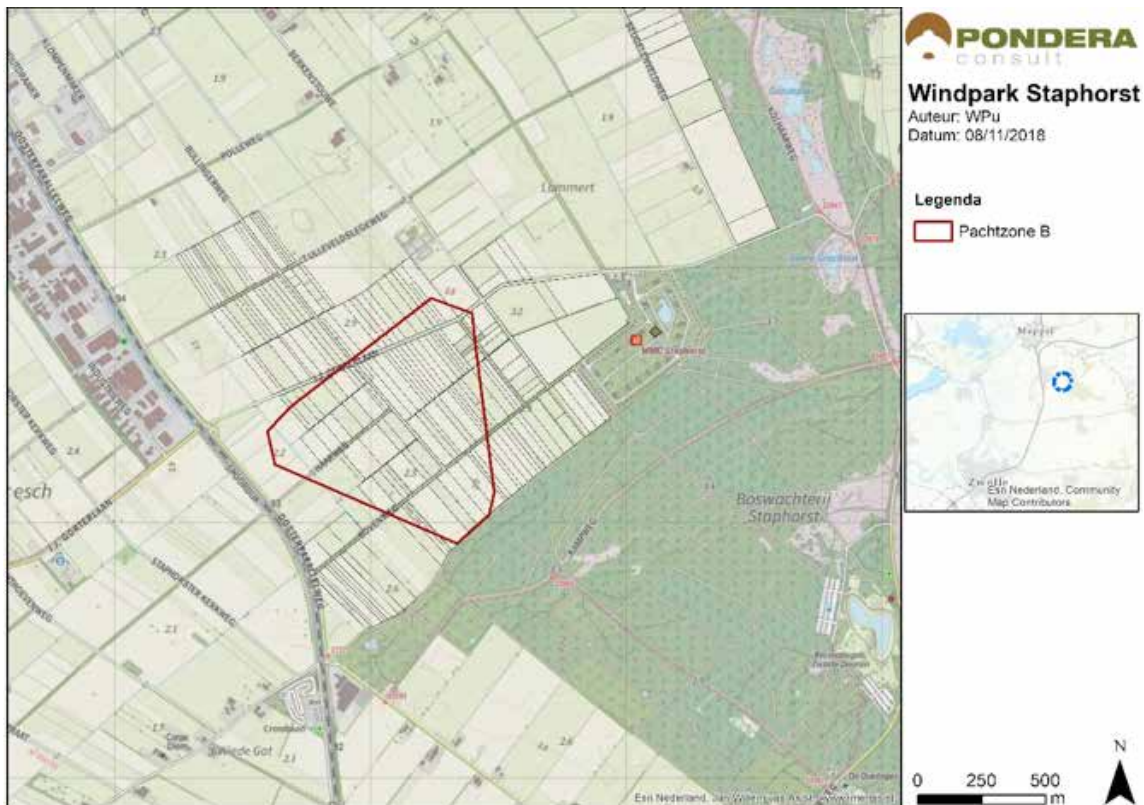
De omwonenden bepalen wat er met de inzet van de financiële middelen voor het omgevingsfonds gebeurt. Daarvoor staan er aanvullende bijeenkomsten gepland vanaf maart 2019. Omwonenden zijn op woonadres daarvoor uitgenodigd. In overleg met de omwonenden wordt besproken en afgesproken hoe het jaarlijkse budget ten goede komt aan de omgeving (het gebied) en aan de omwonenden. De coöperatie zal daarbij -net als bij het vergoedingsmodel voor de grondeigenaren- een eerste voorstel doen. Het totale gereserveerde jaarlijkse budget heeft de coöperatie beschikbaar voor de omwonenden die meedoen aan het omgevingsfonds.

Figuur 7 Voorbeeld uitwerking driehoeksofstelling en omgevingsfonds voor de direct omwonenden

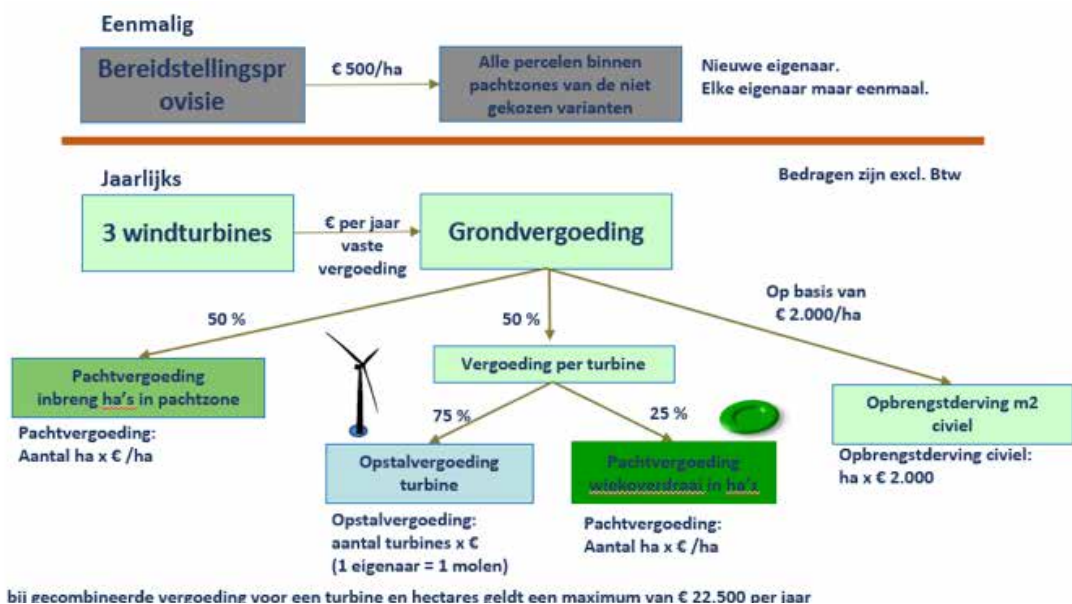
3.3 Grondvergoeding

De grondvergoeding wordt geregeld via een zakelijke recht in de vorm van een opstalovereenkomst en/of een erfdienstbaarheid. De hoogte van de vergoeding was in de begroting van het windplan gesteld op ongeveer € 10.000 per MW opgesteld vermogen. Omgerekend naar de omvang van het windpark totaal circa € 120.000 per jaar. De vergoeding voor grondeigenaren is beschikbaar voor de grondeigenaren na realisatie van de ruilverkaveling. De coöperatie heeft bij de uitvoering van dit deel van het windplan ervoor gekozen het jaarlijkse bedrag te verlagen tot € 90.000 ten gunste van de jaarlijkse vergoeding van omwonenden en om eenmalige bedragen voor de huidige grondeigenaren die door de ruilverkaveling uit de omgeving van het windpark vertrekken te compenseren. Waar de coöperatie aan heeft vastgehouden is de wijze van vergoeding aan de grondeigenaren. De opstalvergoeding gaat niet (alleen) naar de grondeigenaar van het land waarop de windmolen komt te staan, maar ook naar de omliggende grondeigenaren. Daarnaast ontvangen grondeigenaren een schadecompensatie voor de gemiste inkomsten uit het grondgebied dat nodig is voor de windturbine met kraanplaats en toegangsweg.

Figuur 8 Pachtzone (voorbeeld) bij de driehoekopstelling (opstellingsvariant B)

Het vergoedingsmodel is gebaseerd op een pachtzone waarvan de begrenzing ligt op 165 meter vanaf het hart van de windmolen. De begrenzing wordt vervolgens in rechte lijnen om het windpark bepaald. Aangezien er gedurende de uitvoering van de m.e.r. sprake was van vier opstellingsvarianten, heeft de coöperatie vier bijbehorende pachtzones bepaald. Alle grondeigenaren in de vier pachtzones zijn benaderd aan de hand van de verstrekte informatie vanuit de ruilverkaveling (huidige en toekomstige eigenaren). De pachtzones hebben een oppervlakte tussen de 43 en 50 hectare, afhankelijk van de bijbehorende opstellingsvariant.

Figuur 9 Vergoedingsmodel zoals door grondeigenaren op 17 januari 2019 is vastgesteld

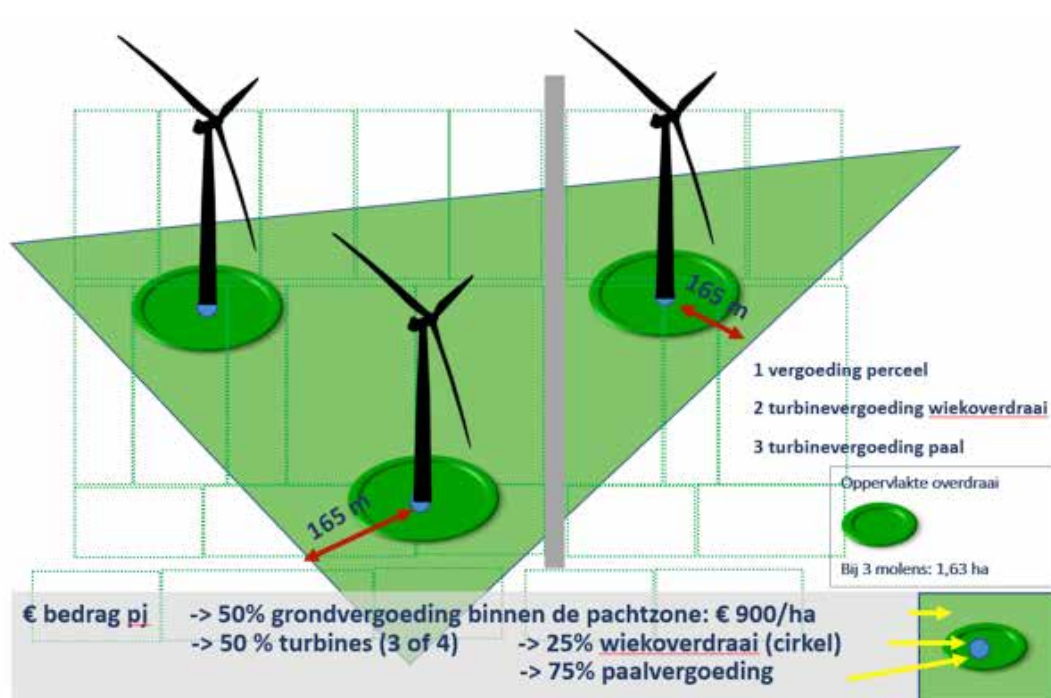
Het model van de grondvergoeding is gebaseerd op de volgende onderdelen in de jaarlijkse vergoeding aan:

- de toekomstige grondeigenaar met het perceel waarop de windmolen staat (per molen);
- de toekomstige grondeigenaar met het perceel waarover de wiekoverdraai ligt (per ha);
- de toekomstige grondeigenaar met het (deel van het) perceel dat binnen de pachtzone ligt (per ha).

Bij een combinatie van vergoedingen geldt per grondeigenaar een maximum bedrag per jaar.

Daarnaast is er sprake van een eenmalige vergoeding aan:

- de toekomstige grondeigenaar met het perceel dat na de keuze van het voorkeursalternatief buiten de pachtzone valt (bereidheidsprovisie per ha met een minimum van 1 ha);
- de huidige grondeigenaar met het perceel waarop de windmolen staat (per molen);
- de huidige grondeigenaar met grond in de pachtzone die na de ruilverkaveling buiten de pachtzone ligt (per ha).

Figuur 10 Voorbeeld uitwerking driehoeksopstelling met pachtzone en vergoeding aan grondeigenaren

In verband met de ruilverkaveling ontvangt de huidige grondeigenaar het eerste jaar de volledige grondvergoeding (per ha) en de toekomstige grondeigenaar niet. In het tweede en derde jaar is dat 25% voor de huidige grondeigenaar en 75% voor de toekomstige eigenaar.

Ruilverkaveling en grondvergoeding

- Grondvergoeding (bedrag voor perceel per hectare):

- Huidige eigenaren:

- jaar 1: 100%

- jaar 2: 25%

- jaar 3: 25%

- Nieuwe eigenaren:

- jaar 1: geen

- jaar 2: 75%

- jaar 3: 75%

- daarna: 100%

- Eenmalige grondvergoeding oude eigenaar

- (alleen voor de eigenaars die niet terug komen in de gekozen pachtzone).

- Eenmalige paalvergoeding oude eigenaar (bij wisseling eigenaar)

Figuur 11 Verdeling grondvergoeding (per ha) tussen huidige en toekomstige eigenaar (ruilverkaveling)

Vanuit onze intentie om toedeling van de grondvergoeding te bespreken met de omliggende grondeigenaren en vervolgens gezamenlijk vast te stellen zijn in januari 2019 vier bijeenkomsten georganiseerd. Op 10 januari vond een informatiebijeenkomst plaats met toekomstige grondeigenaren waarin een voorstel van de coöperatie voor het vergoedingsmodel is toegelicht. Aan de hand van feedback van de grondeigenaren is het model door ons uitgebreid met een vergoeding voor de wiekoverdraai. Dit is op 17 januari opnieuw toegelicht en besproken. De ruime meerderheid van de aanwezige (circa 40) grondeigenaren stemde hier mee in en er waren geen tegenstemmen. Op 24 januari is er gelegenheid geboden voor een inloop bijeenkomst om vragen te stellen. Op alle bijeenkomsten was er gelegenheid een overeenkomst in te vullen waarin de grondeigenaar zich bereid verklaarde een molen op zijn grond toe te staan en mee te doen in het vergoedingsmodel. Op 31 januari is het vergoedingsmodel toegelicht en besproken met de huidige eigenaren (circa 50 personen). Op basis van de feedback zijn eenmalige vergoedingen toegevoegd ten gunste van de huidige grondeigenaren.

3.4 Omgeving (omwonenden en buurt)

Zoals bij het omgevingsfonds is beschreven neemt de coöperatie de verantwoordelijkheid voor een goede balans in lusten en lasten voor de direct omwonenden in het plangebied. De vergoedingen die in het te bespreken model zijn uitgewerkt staan naar onze opvatting in een reële verhouding tot de hinder (schade) die direct omwonenden ervaren als gevolg van de realisatie van een windpark in hun directe omgeving. Het omgevingsfonds is vermeld in de structurering die in paragraaf 3.1.1. beschreven is.

Zoals in het windplan aangegeven is voor het verkrijgen van draagvlak meer nodig dan het verstrekken van een financiële vergoeding via het omgevingsfonds en de grondvergoeding. Niettemin zal, zo is uit onderzoek gebleken, het meeprofiteren in de opbrengsten van het windpark een positieve invloed hebben op de houding van de omgeving ten opzichte van het windpark. Het draagt positief bij aan het 'mijn windmolen'-gevoel.

3.5 Ruimere omgeving (gemeente en/of regio)

In het windplan is het maatschappelijk fonds beschreven. Dit is door de coöperatie op dit moment nog niet verder uitgewerkt. Het windplan en het daarin begrote jaarlijkse bedrag van € 50.000 geldt als kader bij de verdere uitwerking. De beschikbaarheid van het maatschappelijk fonds geldt pas vanaf het moment van exploitatie van het windpark.

De opzet van het maatschappelijk fonds is dat de inwoners van de gemeente Staphorst de 'lusten' van het windpark krijgen via het maatschappelijk fonds van de coöperatie. Organisaties, vereniging en andere maatschappelijke initiatieven uit de gemeente kunnen verzoeken indienen voor een bijdrage in de bekostigen van een activiteit of investering met een maatschappelijk/cultureel belang. Met Staatbosbeheer is de coöperatie al in gesprek geweest en is er belangstelling om gezamenlijke projecten in de toekomst op te zetten. Ook hebben wij suggesties van inwoners en verenigingen ontvangen voor projecten. Deze ideeën zal de coöperatie in de verdere uitwerking betrekken. Een van de aspecten van die uitwerking is eveneens het opstellen van criteria om ingediende aanvragen voor projecten en initiatieven te kunnen beoordelen.

Het maatschappelijk fonds in ons plan is een waardevol onderdeel voor de lokale bevolking. Wij zien echter meer kansen die met het windpark gerealiseerd kunnen worden. Bijvoorbeeld investeringen in recreatieve en/of educatieve voorzieningen zijn kansen die wij willen benutten door de realisatie van ons plan. Hier valt te denken aan wandelroutes vanuit de bosvijver naar het windpark (gebied 8) of een educatieve voorziening over duurzaamheid, klimaat en leefbaarheid in onze dorpen en -met een bredere blik- op deze wereld. Door jeugd hier vroegtijdig bij te betrekken, kunnen we voor de omgeving daadwerkelijk iets betekenen in de bewustwording van duurzaamheid.

4 Participatie kader: proces participatie

In het windplan heeft de coöperatie beschreven 'Hoe betreft de coöperatie Wij Duurzaam Staphorst de omgeving bij de realisatie van het plan'. In het hoofdstuk van deze rapportage wordt aan de hand van het windplan de procesparticipatie tot nu toe toegelicht in de volgende paragrafen.

4.1 Visie op procesparticipatie

De coöperatie heeft bij de uitwerking conform het windplan de samenwerking gezocht met inwoners, bedrijven en belangenorganisaties. De wens van de gemeente om minimaal trede 4, co-productie, van de participatieladder te hanteren, is door de coöperatie op verschillende momenten nagestreefd in het proces. Voorbeelden hiervan zijn de bijeenkomsten van de klankbordgroep waar de coöperatie ruimte heeft geboden alternatieven aan te dragen voor opstellingsvarianten en de gegeven argumenten heeft betrokken bij het optimaliseren van de opstellingsvariant B (afstand tot het bos houden).

De huidige en nieuwe grondeigenaren hebben feedback geleverd op het vergoedingsmodel voor grondeigenaren die door de coöperatie vervolgens zijn verwerkt. De toekomstige grondeigenaren hebben het vergoedingsmodel vastgesteld in januari 2019. Daarnaast zijn er momenten geweest dat belanghebbenden bewust gekozen hebben om geen mening te geven. De coöperatie vindt dat jammer. Voorbeeld hiervan is het verzoek van omwonenden om een extra uitvraag van de coöperatie aan omwonenden om hun mening kenbaar te maken over de opstellingsvarianten. De coöperatie respecteert degenen die daarop geen mening wilde geven c.q. tegen het windpark is, echter op grond van bovenstaande visie ontslaat het de coöperatie niet om de verbinding te blijven opzoeken en de participatie steeds weer in praktijk te brengen. De coöperatie blijft werken vanuit de genoemde visie op participatie in het windplan, waarbij wij ons bewust zijn dat tegenstanders van het windpark hierop een andere beleving hebben. Voor belanghebbenden, zowel individuen (inwoners en grondeigenaren) als ook belangenorganisaties wil de coöperatie ruimte bieden en waar mogelijk co-productie organiseren.

Aan de hand van het in het windplan geformuleerde uitgangspunt 'betrokkenheid op proces, inhoud en beslissingen' heeft de coöperatie de informatie via de website gedurende de afgelopen maanden steeds aangevuld. Wij hebben in juni omwonenden in het gebied opgezocht en na doorverwijzing naar de woordvoerders van het comité Behoud De Lommert in samenwerking op 10 juli een eerste informatiebijeenkomst georganiseerd. Hier was een deel van de omwonenden van het zoekgebied aanwezig, met name omwonenden ten noorden van het zoekgebied. Daarna zijn overleggen met belanghebbenden en informatiebijeenkomsten georganiseerd.

De coöperatie heeft op basis van de planning zo snel mogelijk de beschreven verkenningsfase en procedurele fase in gang gezet. De ledenwerving stond daarbij niet op de voorgrond. Als gevolg van de recente bijeenkomsten in januari en februari is het aantal leden inmiddels gegroeid tot boven de 200 leden. Dit heeft betrekking op 216 unieke adressen.

Zoals in het windplan al opgemerkt is, heeft de coöperatie in de afgelopen periode gemerkt realistisch te moeten blijven: interesses en belangen van inwoners verschillen, het belang van een direct omwonende wordt op andere wijze geraakt dan een inwoner in een van de kernen van de gemeente.

De coöperatie heeft de in het proces beschreven drie lijnen gehanteerd:

- Werkgroep: orgaan waarin alle informatie wordt ingebracht, keuzes worden voorbereid en adviezen worden gegeven aan de projectorganisatie en / of het bestuur de coöperatie;
- Klankbordgroep: orgaan voor mensen en organisaties die graag een adviserende rol willen innemen vanuit een belang maar graag afstand bewaren tot keuzes;
- Brede en transparante communicatie gericht op informeren ten aanzien van inhoud, keuzes en resultaten.

In het windplan zijn aantal fasen beschreven:

- de verkenningsfase;
- de fase van procedures;
- de realisatie;
- de exploitatie.

Voor elke fase is in dit hoofdstuk de stand van zaken beschreven en uitgewerkt.

4.2 Omgevingsmanagement

In het windplan is het belang aangegeven om de omgeving zo goed mogelijk te informeren en vroeg bij de verdere uitwerking van het initiatief te betrekken.

De geformuleerde uitgangspunten 'open, transparant en tijdig communiceren en luisteren naar de omgeving' heeft de coöperatie gerealiseerd via de communicatie uitingen zoals de eigen website, social media, huis aan huis flyers, persberichten en advertenties in de lokale media (papier en digitaal). Voorbeeld is een FAQ op de website van Wij Duurzaam Staphorst waarin alle vragen gesteld tijdens overleggen en informatiebijeenkomsten zijn verzameld en opgenomen. Het windplan en het te volgen proces en procedure is tevens uitgebreid opgenomen op de website.

Het doel van de coöperatie is dat de belanghebbenden (omwonenden en inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers) op een open en transparante wijze geïnformeerd en betrokken worden bij het planproces. Het windpark is met name voor direct omwonenden een grote verandering.

De gerealiseerde communicatieaanpak uit bijlage 5 van het windplan is in dit hoofdstuk opgenomen.

4.2.1 Verkenningsfase

De verkenningsfase is de fase van voorbereiding. Hierin zijn belangrijke keuzes gemaakt ter voorbereiding op de procedurele fase. De informatie uit de procedurele fase speelt een rol in de verkenningsfase waardoor er sprake was van enige overlap.

In deze fase zijn de volgende keuzes gemaakt:

- Het aantal windturbines (uitgaand van 12 MW): drie van 4 MW;
- De posities van de windturbines: voorkeursalternatief (driehoeksopstelling B, geoptimaliseerd);
- De grootte van de windturbines: as hoogte circa 140 meter, rotor circa 150 meter en tiphoogte maximaal 212 meter;
- Eventuele randvoorwaarden: het beperken van slagschaduw voor woningen in het buitengebied en woonwijk De Slagen op 0-1 uur per jaar;
- De nadere invulling van de besteding van baten uit de genoemde fondsen: grondvergoeding en omgevingsfonds is uitgewerkt en is/wordt voorgelegd aan belanghebbenden. Het maatschappelijk fonds volgt op een later moment.

Voor de keuze voor het voorkeursalternatief met ruimtelijke onderbouwing zijn de overwegingen met betrekking tot landschap, ecologie en hinder (slagschaduw en geluid), technische eisen (luchtvaartverlichting, energieopbrengst) en financiële overwegingen uitgewerkt. De coöperatie, de werkgroep en de klankbordgroep heeft daarvoor deskundigen geraadpleegd en ingeschakeld voor onder andere de volgende onderwerpen:

- Wat is een relevant kader voor de besluitvorming (kansen, risico's, belemmeringen);
- Welke keuzeopties zijn er: uitwerking opstellingsvarianten in de NRD ten behoeve van het MER, welke milieueffecten spelen een doorslaggevende rol bij een of meerdere opstellingsvarianten, op welke wijze kan een opstelling worden geoptimaliseerd;
- Welke gevolgen hebben verschillende keuzes: ondersteund door visualisaties van de opstellingsvarianten, doorrekening van energieopbrengsten, uitwerking van slagschaduw en geluid.

De coöperatie heeft in de verkenningsfase in overleg met de gemeente besloten een MER op te laten stellen. De daarvoor benodigde onderzoeken zijn uitgevoerd tijdens de verkenningsfase en hebben geleid tot het MER. Het MER is met de vergunningaanvraag ingediend bij de gemeente. Vanaf dat moment is de procedurele fase als onderdeel aan de orde en is de verkenningsfase daarmee definitief afgerond.

4.2.2 Procedurele fase

In de procedurele fase vindt de besluitvorming plaats. De verkenningsfase heeft geresulteerd in een keuze voor een opstelling van het windpark door middel van het voorkeursalternatief, uitkomsten van onderzoeken, informatie en adviezen van de klankbordgroep, omwonenden en stakeholders, welke zijn samen gevoegd in het MER. Alle informatie uit de onderzoeken voor het te realiseren windpark is beschikbaar gekomen bij het indienen van de vergunning op 4 maart 2019.

De samenwerking met de omgeving, via werkgroep en klankbordgroep, en de communicatie naar de omgeving richt zich in deze fase op:

- De aanvraag van de vergunning bij de gemeente, waarin keuzes voor het windpark zijn vastgelegd en afspraken worden geborgd: De coöperatie heeft op 1 maart jl. een persbijeenkomst georganiseerd om de keuze van het voorkeursalternatief uitgebreid in de media toe te lichten; leden en ambassadeurs van de coöperatie zijn geïnformeerd; stakeholders zijn voorafgaand aan de persbijeenkomst geïnformeerd en de direct omwonenden zijn op dezelfde dag geïnformeerd;
- Informatie over de procedurestappen: In de persbijeenkomst van 1 maart, op onze website en in de bijeenkomsten van de klankbordgroep heeft de coöperatie op transparante wijze de procedurestappen geschetst vanaf het moment van indienen van de vergunning;
- Actieve deelname aan publieksbijeenkomsten die in het kader van de procedure plaatsvinden: Voor verschillende doelgroepen zijn bijeenkomsten georganiseerd in januari-februari 2019 (grondeigenaren, omwonenden, leden en ambassadeurs, klankbordgroep). De coöperatie zal gedurende de procedurele fase de bijeenkomsten continueren onder andere voor de vervolgstappen ten aanzien van de financiële participatie en ledenwerving.

4.2.3 Realisatiefase

In het windplan heeft de coöperatie aangegeven (in april 2018) uit te gaan van een succesvolle samenwerking die ertoe leidt dat vergunningen door de gemeente Staphorst tijdig worden verleend. De ervaring van de afgelopen periode is dat de projectplanning en de bestuurlijke planning nauwgezet op elkaar zijn afgestemd en dat wederzijds er een constructieve samenwerking ervaren wordt.

Mede door de wijze waarop in de projectstructuur er verbinding is met de bestuurlijke kant van de coöperatie, het waterschap en de gemeente en er tevens op operationeel niveau korte lijnen zijn in de afstemming over de procedurele fase, is de verwachting dat de procedurele fase volgens de opgestelde planning kan worden uitgevoerd. Dat is voor de coöperatie de reden het besluit door de raad over de vergunningverlening na de zomer te verwachten.

De daaropvolgende fase omvat de technische uitwerking, financiering en bouw van het windpark. Deze is op dit moment nog niet aan de orde. Het windplan geldt voor de coöperatie als kader bij de vervolgstappen.

4.2.4 Exploitatiefase

Deze fase is nog niet aan de orde. Het windplan geldt in deze fase voor de coöperatie als kader.

4.3 Issue- en stakeholdersanalyse

Uitgaande van de opsomming van stakeholders in het windplan heeft de coöperatie onderstaande tabel op basis van het proces tot nu geactualiseerd. De indeling van de tabel in het windplan is gevolgd. Onze ervaring is dat goed overleg met de belanghebbers (stakeholders) van dit project niet vanzelfsprekend is. De coöperatie heeft daar relatief veel tijd in geïnvesteerd in de overtuiging dat deze inspanning aan de voorkant van het proces zich aan het eind positief terugvertaalt. Een aantal stakeholders spelen een rol bij het creëren van draagvlak voor de ontwikkeling het windpark.

Stakeholder	Toelichting	Realisatie en voortgang in het proces
Coöperatie Wij Duurzaam Staphorst	Ontwikkelaar van windpark	ULeden zijn via nieuwsbrieven en de website op de hoogte gehouden van de uitvoering van werkzaamheden, behaalde resultaten en stand van zaken. Ambassadeurs worden met nieuwsbrieven en informatiebijeenkomsten op de hoogte gehouden van het project. Op 5 februari was er een ledenbijeenkomst inclusief ambassadeurs in Spoorzicht waarop ruim 80 leden aanwezig waren. Leden zijn geïnformeerd over de actualiteiten van het project, onderzoeken en modellen van vergoeding. Instemming voor wat gerealiseerd is gevraagd en gegeven.

Stakeholder	Toelichting	Realisatie en voortgang in het proces
Grondeigenaren	Naast grondeigenaren met windturbine op de grond worden ook aangrenzende grondeigenaren betrokken.	Toekomstige grondeigenaren (ruilverkaveling) van pachtzones bij vier opstellingsvarianten uitgenodigd en in januari 2019 geïnformeerd over vergoedingsmodel. Feedback ontvangen en verwerkt. Deze grondeigenaren hebben vergoedingsmodel vastgesteld. Aansluitend huidige grondeigenaren geïnformeerd en feedback op vergoedingsmodel verwerkt.
Direct omwonenden	Mensen woonachtig binnen 1.000 meter van de windturbines (voorstel)	Sommige omwonenden participeren in de klankbordgroep. Omwonenden in straal 1.000 m bij de vier opstellingsvarianten uitgenodigd voor informatiebijeenkomst op 22 januari. Ook inwoners zonder uitnodiging aanwezig. Vergoedingsmodel (voorstel) omwonenden toegelicht. Veel vragen uit zaal. Extra reactietijd gegeven voor advies/voorkeur opstelling en op verzoek nieuwe kaart bezorgd in gebied. Comité Behoud De Lommert gaat buurt langs met verzoek kaart niet in te leveren. Circa 20 omwonenden doen dat wel. Aanvullende bijeenkomst voor omwonenden bij voorkeursalternatief vanaf maart 2019 om te informeren over vergoeding via omgevingsfonds.
Bewoners in nabijheid van het windpark	Mensen woonachtig tussen 1.000 en 1.500 meter van de windturbines	Deel van omwonenden in buitengebied (tot 1.300 m) uitgenodigd voor bijeenkomst vanaf maart 2019 om te informeren over vergoeding via omgevingsfonds. Enkele inwoners op verdere afstand van het windpark participeren in de klankbordgroep.
Ondernemers	Zelfstandigen in de omgeving van Staphorst	December 2018 presentatie bij Industriële Contact Club (ICC) over stand van zaken coöperatie en project 12MW windpark. In maart gesprek met ondernemers van Bullingerslag.
Buurt- of dorpsverenigingen	Verenigingen uit Staphorst, Rouveen of omliggende dorpskernen die als spreekbuis kunnen dienen namens	Uitwisseling van informatie via persoonlijke contacten leden werkgroep en bestuur coöperatie. Coöperatie neemt deel aan bijeenkomsten gemeente in kader van lokale energietransitie.
Natuur- en milieuorganisaties (Staatsbosbeheer, NMO, Landschap Overijssel)	Organisaties die milieubelangen vertegenwoordigen	NMO en Natuurbeschermingsvereniging IJhorst Staphors e.o. nemen deel aan de klankbordgroep. Coöperatie neemt deel aan bijeenkomsten van NMO om ervaringen van coöperatie en windproject te delen.
Recreanten	Mensen die gebruik maken van recreatievoorzieningen in Staphorst. Dit zijn onder andere bezoekers van het Staatsbos de Zwarte Dennen	Gesprekken met Staatsbosbeheer. Windpark en stand van zaken project toegelicht. Staatsbosbeheer steunt ontwikkeling windpark. Vervolgoverleg in kader van maatschappelijk fonds en andere samenwerking.
Gemeente Staphorst	Overheid	Periodiek overleg binnen projectstructuur; Aanleveren informatie t.b.v. gemeenteraad
Provincie Overijssel	Overheid	Periodiek overleg binnen projectstructuur; Aanleveren informatie t.b.v. provinciale staten; Afstemming over ruilverkaveling en windpark; uitwisseling van informatie over beide projecten; nog bepalen welke samenwerking in uitvoering mogelijk is.
Waterschap Drents Overijsselse Delta	Samenwerkingspartner	Periodiek overleg binnen projectstructuur; Samenwerking verder uitgewerkt in overeenkomst en oprichting van WWS B.V.
Defensie	Overheid	Periodiek overleg in verband met m.e.r. windpark en effect op munitiedepot. Afstemming over voorkeursvarianten en radaronderzoeken op voorkeursalternatief.

Ook andere partijen spelen een rol bij de ontwikkeling van het windpark, zoals adviseurs. Zij spelen echter geen rol bij het creëren van draagvlak voor het windpark en zijn niet in bovenstaand overzicht opgenomen.

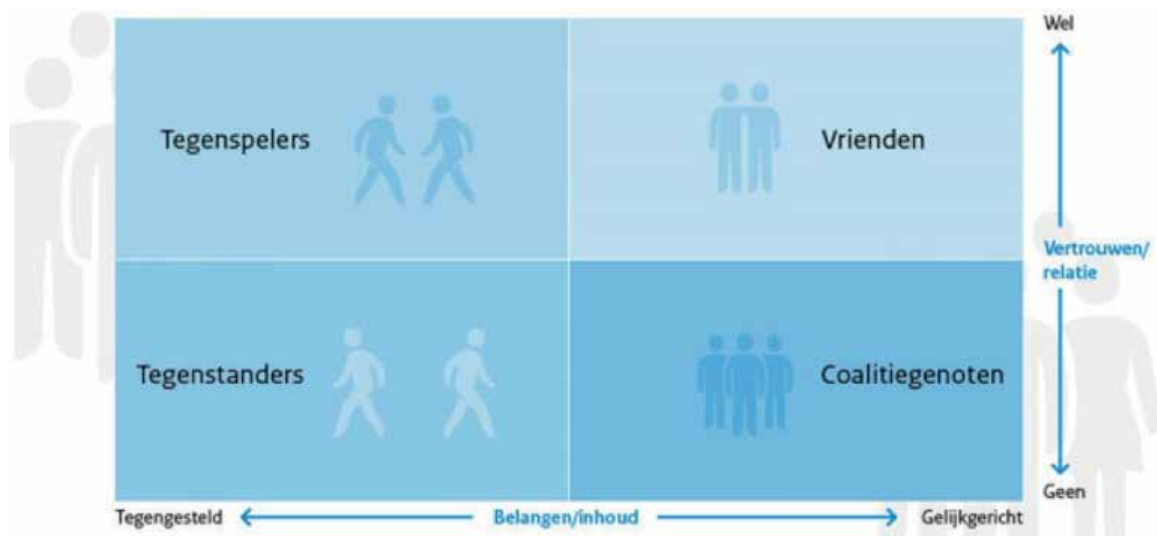
De belangrijkste issues die in het windplan vermeld worden en afgelopen periode aandacht hebben gehad in het proces zijn:

- Ruilverkaveling.
Het overleg met de uitvoeringscommissie van de ruilverkaveling in juli en september 2018 heeft de coöperatie de informatie verschaft op basis waarvan het gebied 8 gehandhaafd is als zoekgebied voor het te realiseren windpark. De onduidelijkheid van het grondeigendom is door de coöperatie opgelost door zowel met huidige als nieuwe grondeigenaren overeenkomsten aan te gaan (en vergoeding te verstrekken). Tevens is er samenwerking met de ruilverkaveling om over de informatie van de grondeigenaren te kunnen beschikken, alsmede het plan van toedeling.
- Ruimtelijke inpassing (hinder, natuur, landschap, munitiedepot).

De analyse van Pondera Consult en de landschapsdeskundigen die in het windplan is toegepast, heeft bij de verdere uitwerking in de m.e.r. aangevuld met uiteindelijk vier opstellingsvarianten. Deze varianten met de verschillende inrichtingsopties zijn betrokken in de onderzoeken op de verschillende milieueffecten. Mitigerende maatregelen op basis van de uitkomsten zijn door de coöperatie bepaald (ten aanzien van beperking slagschaduw en dimmende luchtvaartverlichting).

4.4 Krachtenveldanalyse

In het windplan zijn de rollen van de stakeholders ten opzichte van de coöperatie Wij Duurzaam Staphorst beschreven. De onderstaande figuur is afkomstig uit het kader van de uitvraag door de gemeente Staphorst.

Figuur 12 Krachtenveldanalyse met stakeholders (kader uitvraag gemeente Staphorst, 8 februari 2018)

De krachtenveldanalyse, evenals de stakeholderanalyse en communicatieaanpak heeft de coöperatie tijdens de uitvoering van het project geactualiseerd. Daarmee streven we ernaar dat de aanpak steeds aansluit op de ontwikkeling van het project, de verwachtingen van de belanghebbenden en de visie en aanpak van de coöperatie.

Stakeholders zijn de afgelopen periode op diverse manieren bij het windpark betrokken:

- In de project- en werkgroep neemt de coöperatie met stakeholders beslissingen. De projectorganisatie heeft een gebalanceerde samenstelling van de verschillende bij het project betrokken stakeholders (gemeente, provincie, waterschap);
- De klankbordgroep adviseert over specifieke kwesties aangaande de ontwikkeling van het windpark. Ook de klankbordgroep is samengesteld uit diverse stakeholders;
- Informatiebijeenkomsten voor specifieke doelgroepen dragen ertoe bij dat de stakeholders verder geïnformeerd raken over het project en zicht krijgen op welke wijze de coöperatie rekening kan en wil houden met hun belangen. Naarmate dit meer mogelijk is zal het vertrouwen groeien;
- Overlegmomenten met individuele stakeholders om op specifieke onderwerpen c.q. belangen afstemming te hebben zodat een belangenafweging tussen betrokkenen bespreekbaar is.

Bij het opstellen van het windplan is destijds een beperkte krachtenveldanalyse uitgevoerd. Gedurende de uitvoering heeft de coöperatie de belanghebbenden in relatie gebracht met bovenstaande model.

- In de categorie vrienden ziet de coöperatie de volgende stakeholders: de groep ambassadeurs van ruim 30 personen, de leden van de coöperatie (200+), de lokale financiers van de ontwikkelkosten van het project, grondeigenaren en een deel van de direct omwonenden, Defensie, waterschap, gemeente en provincie, NMO, NBVIJS e.o. Staatsbosbeheer en ondernemers.
- In de categorie coalitiegenoten: een deel van de direct omwonenden.
- In de categorie tegenstanders: comité behoud De Lommert die aangegeven hebben tegen de windmolens in gebied 8 zijn.
- In de categorie tegenspelers: een deel van de direct omwonenden, Defensie tijdelijk aan het begin van de verkenningsfase, enkele ondernemers.

"Complimenten voor de aanpak van het project. Het is zeer doordacht. Je hoeft het er niet mee eens te zijn. Maar als het gaat op de manier waarop ik denk dat het zou kunnen gaan, vind ik het prima."

Deelnemer van de klankbordgroep

De direct omwonenden zijn verdeeld over verschillende categorieën. Na de bijeenkomsten over het omgevingsfonds is de verwachting dat deze verdeling duidelijker wordt en in welke omvang direct omwonenden in een bepaalde categorie te plaatsen zijn. Op grond van de ervaringen met de grondeigenaren verwacht de coöperatie dat de meeste omwonenden in de categorie vrienden zullen eindigen.

De (grote) groep inwoners van de gemeente is moeilijk in een hokje te plaatsen. Tijdens de inloopbijeenkomst op 3 oktober 2018 kwamen veel inwoners kennismaken van de plannen van de coöperatie. Daarbij troffen wij relatief veel positieve reacties, echter ook tegenstanders hebben zich daar gemeld.

"Maar het zal je maar overkomen. De windmolen staat naast je huis. En het is hinderlijk voor je. Straks ontstaat er een situatie dat ik moet verhuizen voor mijn gezondheid of nog erger, arbeidsongeschikt raak. Wie is er dan verantwoordelijk?"

Deelnemer van de klankbordgroep

Wij zijn ons bewust dat zorgen over en de tegenstand op het windpark niet nihil zal worden omdat het niet is uit te sluiten dat er tegenstrijdige belangen blijven. Uitgangspunt van het windplan is en blijft dat wij respectvol blijven in de communicatie en omgang met belanghebbenden. De coöperatie zal zich maximaal inzetten voor een zo groot mogelijk draagvlak.

Conform het windplan blijven wij daarbij streven naar het behalen van win-winsituaties met de genoemde belanghebbenden. Ons streven is gericht op het bereiken van de posities in het diagram voor 'vrienden' en 'coalitiegenoten'.

*"Ik stel het zeer op prijs dat je deze informatie vooruitlopend op de persbijeenkomst met mij deelt.
... Voor dit moment rest mij nog je te bedanken voor het plezierige en constructieve overleg. Ik wens de coöperatie veel succes met de realisatie van dit project."*

Stakeholder bij het windproject.

"Het gesprek met de grondeigenaren verliep plezierig. De grondeigenaren snapt de achterliggende gedachte van de coöperatie. We troffen een houding aan van gunnen en gegund worden."

Lid van de werkgroep voor de grondcontracten

4.5 Communicatieplan

Een communicatieplan met communicatiekalender is bij het windplan uitgewerkt. Het communicatieplan is tussentijds geactualiseerd. De voortgang van het communicatieplan is onderstaand toegelicht zonder daarvoor een afzonderlijke bijlage op te nemen. In de voorliggende procedurele fase zal het communicatieplan opnieuw worden geactualiseerd.

Ten aanzien van het proces en de communicatie zijn op basis van ons windplan de volgende stappen gezet:

- Informatieavonden 2018:
 - 12 april: algemene informatie coöperatie en windplan, circa 150 aanwezigen
 - 13 april: specifiek grondeigenaren en bewoners, circa 75 aanwezigen
 - 7 juli: informatiestand bij een van de bedrijven van de Boerendag in Rouveen.

- 10 juli: informatieavond i.o.m. buurtcomité Behoud De Lommert, 30 tot 40 aanwezigen.
Op verzoek van het buurtcomité was er een plenaire bijeenkomst met een select aantal vragenstellers met een door hun geselecteerd gezelschap, terwijl de coöperatie voornemens was om aan verschillende tafels met alle omwonenden in gesprek te gaan;
- 3 oktober: inloopbijeenkomst i.v.m. ter inzagelegging NRD en start procedure MER.
De coöperatie heeft inwoners en grondeigenaren uit de omgeving van het zoekgebied individueel kunnen spreken over de gewenste opstelling, slagschaduw, geluid, reducerende maatregelen die de coöperatie wil treffen, omgevingsfonds en klankbordgroep. Door deze gesprekken kijkt de coöperatie terug op een nuttige en communicatieve inloopbijeenkomst. Naast kritische en bezorgde inwoners waren er ook veel positieve reacties op ons plan en onze aanpak;
 - Informatieavonden 2019:
 - 10 januari 1e informatiebijeenkomst toekomstige grondeigenaren en bespreken vergoedingsmodel.
 - 17 januari 2e informatiebijeenkomst toekomstige grondeigenaren. Vergoedingsmodel vastgesteld.
 - 22 januari Informatiebijeenkomst omwonenden. Status project en omgevingsfonds toegelicht.
 - 24 januari Inloopbijeenkomst toekomstige grondeigenaren.
 - 31 januari Informatiebijeenkomst huidige grondeigenaren. Bespreken vergoedingsmodel.
 - 5 februari Informatiebijeenkomst leden en ambassadeurs. Voortgang windplan en status project.
 - Stakeholders
De stakeholders zijn hiervoor vermeld. Met stakeholders is overleg geweest en/of gesproken: omwonenden, bedrijven, ambassadeurs, provincie Overijssel, gemeente Staphorst (ambtelijk, college, raadsfracties), Waterschap Drents Overijsselse Delta, ruilverkaveling Staphorst, Defensie, Natuur en Milieu Overijssel, Natuurbeschermingsvereniging IJhorst Staphorst e.o. en Staatbosbeheer. De afstemming met stakeholders is een continu actiepoint.
 - Keukentafelgesprekken:
In juni heeft de coöperatie de eerste bezoeken in het zoekgebied gebracht. Daarbij bleek dat een deel van de bewoners niet in gesprek wilden en ons doorverwezen naar de woordvoerders van buurtcomité Behoud de Lommert. Naar aanleiding daarvan hebben we contact gezocht met de woordvoerders en in overleg met hen een specifieke informatieavond voor het buurtcomité georganiseerd (zie hiervoor).
Aanvullend zijn bij mensen thuis maar ook op andere momenten in het dorp of bij andersoortige bijeenkomsten door de coöperatie persoonlijke gesprekken met inwoners gevoerd. Vanuit deze over het algemeen positieve gesprekken ervaart de coöperatie wel draagvlak bij omwonenden. Naar aanleiding van de bijeenkomst op 22 januari zijn individuele gesprekken gevoerd met omwonenden van het windpark en op bedrijventerrein de Bullingerslag.
Behoeft aan keukentafelgesprekken kan verder ontstaan naar aanleiding van bijeenkomsten en wanneer de omwonenden een gesprek willen, gaat de coöperatie daar graag op in;
 - Klankbordgroep:
Voor de inmiddels gestarte procedurele fase wordt/is dit ingesteld. Tijdens de inloopbijeenkomst op 3 oktober en een aantal stakeholdergesprekken hebben zich belangstellenden hiervoor gemeld bij de coöperatie. Via de eigen website heeft de coöperatie eveneens de klankbordgroep onder de aandacht gebracht. De bijeenkomsten vinden de komende maanden plaats.
 - 21 november toelichting op werkwijze en proces/procedure
 - 19 december toelichting op normen voor milieueffecten
 - 9 januari bespreken eerste resultaten m.e.r.-onderzoeken (slagschaduw, geluid, opbrengst)
 - 30 januari bespreken resultaten m.e.r.-onderzoeken (visualisaties, ecologie, landschap)
 Geluidsopnames en visualisaties met windplannen (op basis van streetview);
 - Flyer/nieuwsbrief:
Leden van de coöperatie ontvangen minimaal maandelijks en ambassadeurs vaker nieuwsbrieven.
De coöperatie heeft een uitnodiging voor de inloopbijeenkomst in het gemeentehuis op 3 oktober rondgebracht bij inwoners in het gebied tussen Oosterparallelweg-Gemeenteweg zuidzijde-Drafkistweg- Bovenweg en een deel van de Leidijk en de Kanlaan (circa 450 adressen). Voordat deze brief in de buurt is rondgebracht heeft de coöperatie de woordvoerders van het buurtcomité Behoud de Lommert per mail geïnformeerd hierover.
Bezoekers van de website wijduurzaamstaphorst.nl kunnen zich inmiddels ook aanmelden voor een nieuwsbrief.
Januari 2019: flyer coöperatie Wij Duurzaam Staphorst huis aan huis in Staphorster rondgebracht;
 - Website:
De website van Wij Duurzaam Staphorst is in april ingericht. Gedurende de maanden daarna is de informatie aangevuld. In

september en oktober is de website geactualiseerd met o.a. informatie over de NRD, de procedure en een oproep voor de klankbordgroep. Onder de kop vraag en antwoord zijn regelmatig alle aan ons gestelde vragen van een antwoord voorzien. Het onderhouden van de informatie op de website is een terugkerende activiteit.

- Social media:

In april 2018 is een facebookaccount ingericht en deze wordt net als de website regelmatig geactualiseerd. Vanaf november 2018 is gestart met een twitteraccount waarop tweets over het project of over duurzaamheid uit de media worden geplaatst.

Vanaf januari 2019 plaatst de coöperatie filmberichten om onderwerpen toe te lichten en uitleg te geven over de status van het project. De filmpjes zijn allen centraal te vinden op het Youtube kanaal van Wij Duurzaam Staphorst:

<https://www.youtube.com/channel/UC7OzILnvDA5Hrzw8UvGcxBw>

- Advertenties:

WDS heeft rond het indienen van het windplan (april 2018), het indienen van de concept NRD (oktober 2018) en de informatiebijeenkomsten (januari 2019) informatie aangeleverd bij de lokale media en tevens zijn er door de coöperatie in 2018 (paginagrootte) advertenties geplaatst in de Staphorster en is informatie aangeleverd voor op Weblog Staphorst en StaphorstNieuws.nl;

- Visualisaties:

Visualisaties zijn in het windplan opgenomen bij de onderzoeksrapporten van Pondera Consult en de landschapsarchitect. Het windplan met de bijlagen waarin de visualisaties staan, staan op de website en zijn voor iedereen toegankelijk. Deze visualisaties zijn voor de m.e.r. uitgewerkt en geactualiseerd aan de hand van de vier opstellingsvarianten uit de NRD. Deze zijn besproken in de klankbordgroep (januari 2019) en daarna op de website van de coöperatie geplaatst. In de klankbordgroep en bij individuele gesprekken met omwonenden wordt gebruik gemaakt van een applicatie (windplanner) waarmee aan de hand van streetview het windpark vanuit een gewenste locatie kan worden bekeken.

4.6 Procesplanning

4.6.1 Planologische procedure

Na het besluit voor het windplan van Wij Duurzaam Staphorst, heeft de coöperatie het project opgestart, de projectorganisatie ingericht en de planning met plan van aanpak opgesteld. De projectplanning is afgestemd met de gemeente voor de bestuurlijke planning en de raadsagenda van 2019. Een van de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de planning in het windplan is het aanvragen van de subsidie SDE+ in oktober 2019 in plaats van maart 2020. Wij hebben in het windplan destijds al aangegeven te willen versnellen. Bij de uitwerking van het plan van aanpak is dat gerealiseerd.

De planning uit het windplan is daarop geactualiseerd en in november 2018 is de planning van 2019 op weekbasis gedetailleerd. Het indienen van de vergunning stond gepland op 4 maart 2019 en is gerealiseerd. Conclusie: op dit moment verloopt de realisatie volgens plan en planning.

Tijd/planning	Onderwerp
15 mei 2018	Besluit college B&W Staphorst
Juni '18–februari 2019	Uitwerken plannen door Wij Duurzaam Staphorst - 26 september ter inzage NRD - 3 oktober inloopbijeenkomst NRD en m.e.r. - 7 november bezoek commissie MER - 13 december bespreken advies commissie MER - 19 december advies commissie MER - periode 9 en 31 januari: resultaten alternatieven m.e.r. in klankbordgroep - 7 februari resultaten m.e.r. alternatieven in werkgroep/bestuur coöperatie - 1 maart persbijeenkomst keuze voorkeursalternatief coöperatie
Maart 2019	- 4 maart Indienen aanvragen ontheffing Wet natuurbescherming - 4 maart Omgevingsvergunning door initiatiefnemer Informerende raadsvergadering
April – Mei	Opiniërende raadsbehandeling en ontwerp vvgb, -besluit en coördinatiebesluit als bedoeld in art. 3.30 Wro.
Mei tot en met juni	Ter inzagelegging ontwerp Omgevingsvergunning (afwijken bestemmingsplan, bouw, milieu)
Augustus	Aanleveren documentatie t.b.v. het definitief besluit vvb en Omgevingsvergunning t.b.v. besluitvorming
September	Opiniërende raadsbehandeling en besluit (definitief vvgb, Omgevingsvergunning).
Oktober	Definitief besluit Omgevingsvergunning College B&W
Oktober 2019	Aanvraag SDE+
2020	Financiering, Realisatie/bouw Windpark
1 Januari 2021	Ingebruikname Windpark, exploitatie

4.6.2 Participatieproces en procedure

Het te realiseren windpark heeft impact op haar omgeving. De coöperatie heeft in de afgelopen maanden zich ingespannen om inwoners en andere betrokken partijen mee te nemen in deze verandering. Dat is tot nu toe grotendeels gelukt en ondanks de inspanningen verschilt de beleving bij enkele inwoners c.q. omwonenden met die van de coöperatie. De gemeente heeft door de besluitvorming in januari 2018 een proces in gang gezet waarin de coöperatie na het besluit in mei 2018 de realisatie van de 12 MW windenergie als project heeft opgepakt.

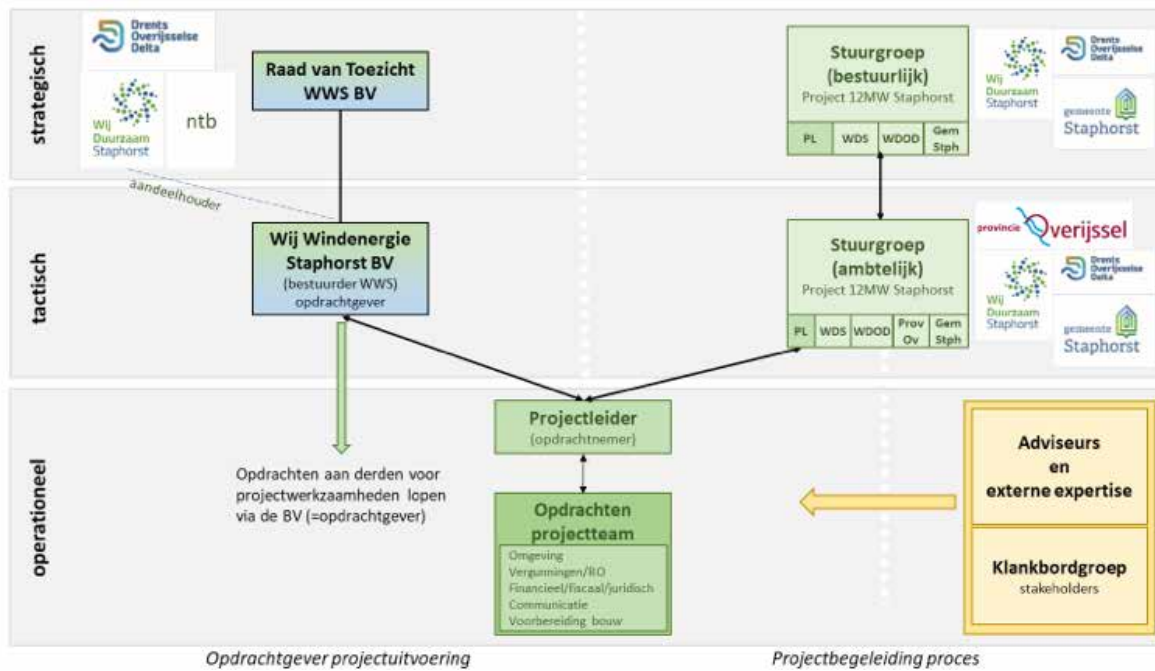
De coöperatie heeft tijdens de verkenningsfase er steeds naar gestreefd de omgeving goed te informeren langs verschillende wegen. De coöperatie wil met de realisatie van het windpark eraan bijdragen dat inwoners van Staphorst betrokken zijn bij de ontwikkeling en dat zij uiteindelijk ervaren dat het ook 'hun' windmolens zijn. Die inspanning heeft de coöperatie tot nu toe gedaan en zal ook in de komende periode die voor ons ligt aan de orde zijn.

Tijdens de verkenningsfase zijn bijvoorbeeld grondeigenaren, omwonenden, de klankbordgroep en de leden van de coöperatie bij de uitwerking betrokken. Met omwonenden (omgevingsfonds) en de klankbordgroep willen wij in de procedurele fase het gesprek aangaan over de inrichting van het gebied, natuurwaarden en de kwaliteitsimpuls groene omgeving (KGO). Met leden gaan wij in gesprek over de financiële participatie. Met grondeigenaren stemmen we af in combinatie met de aanstaande uitvoering van de ruilverkaveling.

4.7 Plan van aanpak en projectorganisatie

In het windplan is vermeld dat er een plan van aanpak wordt opgesteld wanneer de gemeente zou beslissen om het windplan van Wij Duurzaam Staphorst te laten uitvoeren.

Na het besluit van B&W heeft de coöperatie in mei-juni 2018 voor de verdere uitwerking een plan van aanpak met een procesplanning en ontwikkelbudget opgesteld. Ook is een projectorganisatie ingericht waarbij de opzet uit het windplan is geformaliseerd. In de projectorganisatie is rekening gehouden met de uitvoering vanuit de coöperatie c.q. WWS B.V en de (bestuurlijke) relaties naar het waterschap, de gemeente en de provincie. Ervaring tot nu toe is dat deze organisatie goed functioneert.

Figuur 13 projectorganisatie windproject Wij Duurzaam Staphorst

Binnen de projectorganisatie wordt het project gestuurd op geld, risico's, organisatie, tijd/planning, informatie en kwaliteit (GROTIK). De eerder in dit hoofdstuk genoemde klankbordgroep is gekoppeld aan de projectgroep. De projectgroep draagt zorg voor de (dagelijkse) uitvoering van het project op een efficiënte en effectieve manier. Binnen de projectorganisatie wordt het project gestuurd op geld, risico's, organisatie, tijd/planning, informatie en kwaliteit (GROTIK). De eerder in dit hoofdstuk genoemde klankbordgroep is gekoppeld aan de projectgroep. De projectgroep draagt zorg voor de (dagelijkse) uitvoering van het project op een efficiënte en effectieve manier. Per deelgebied wordt een werkgroep ingesteld die een specifiek onderwerp uit het project uitwerkt en begeleidt. Voorbeeld hiervan is de werkgroep 'omgeving' met het ontwerpen van het model van de grondvergoeding, het benaderen van de grondeigenaren en het vastleggen van de overeenkomsten. Voor bijvoorbeeld de financiële participatie wordt een andere werkgroep ingericht met bijbehorende benodigde expertise.

5 Tot slot

Het windplan van de coöperatie Wij Duurzaam Staphorst wordt als uniek getypeerd door het karakter van een 100% coöperatief windpark in de gemeente.

Op 15 mei 2018 kreeg de coöperatie de mededeling dat het windplan gekozen was als beste van de ingediende plannen. Nu hebben we daar een unieke prestatie aan toegevoegd, namelijk om in samenwerking met betrokken professionals een vergunning inclusief een doorlopen m.e.r. binnen een jaar tijd bij de gemeente aan te vragen. Wanneer de gemeenteraad volgens de raadsplanning een besluit neemt over de ontwerp vergunning, is dat eveneens binnen een jaar nadat de coöperatie het bericht kreeg te kunnen starten.

Nu de fase besluitvorming bij de gemeente ligt zal de coöperatie op basis van het windplan de volgende acties vervolgen en/of binnenkort in gang zetten:

- Informatiebijeenkomsten en afspraken omgevingsfonds met direct omwonenden;
- Ontbrekende grondeigenaren in pachtzone benaderen met verzoek alsnog mee te doen;
- Contractering turbineleverancier e.a.;
- Communicatie volgens (geactualiseerd) communicatieplan met bijvoorbeeld een prijsvraag voor de naam van het te realiseren windpark;
- Financiële participatie inwoners en bedrijven voorbereiden en laten inschrijven;
- Informatieverstrekking aan raad en college gemeente Staphorst i.v.m. vergunningsaanvraag;
- Informatieverstrekking en afstemming i.v.m. periode van zienswijzen en voorbereiding definitieve besluitvorming;
- Voorbereiding aanvraag subsidie SDE+

In het windplan staat beschreven wat de coöperatie wil realiseren en waar wij voor staan. We zijn van mening goed op weg te zijn om ons windplan te realiseren en zo vanaf 2021 bij te dragen aan een duurzame leefomgeving, ook voor de generaties na ons.

Het is een uniek plan en een bijzonder en snel proces: als het kan dan kan het in Staphorst!

Samen voor de wind

Wij Windenergie Staphorst
Coöperatie Wij Duurzaam Staphorst